www.svoboda-news.com

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 41. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 20-го лютого 1939. No. 41. Jersey City, N. J., Monday, February 20, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

НЕ БУДЕ НОВИХ ПОДАТКІВ, КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ

КІ ВЕСТ (Фльорида). — В поїзді на шляху до Фльориди Рузвелт уділив ґазетярам побачення, підчас якого заявив, що під теперішню хвилю уряд не задумує накладати нових податків, а прямуватиме до скріплення довіря бизнесу до адміністрації. Запитаний про зрівноваження державного буджету і зменшення видатків Рузвелт відповів, що в засаді це добра річ, але на які речі можна зменшувати видатки? Президент сказав, що всі ті, що критикують уряд за витрати, повинні заразом говорити, на котрі речі уряд повинен видавати менше грошей, а тоді їх критика булаб конструктивна.

ПРОТОКОЛИ ПРО ПРОДАЖ ЛІТАКІВ ФРАНЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатський комітет мілітарних справ опублікував протоколи зізнань деяких високопоставлених осіб, між ними адмірала Лігія, ґенерала Крейґа, та асистента секретаря війни. Джансона. З тих протоколів виходить, що коли до Америки прибула французька летунська місія, то президент вплинув на французів, щоб вони задержали свої завдання в тайні і не проголошували їх загалові. Президент особисто помагав тій місії купувати американські літаки, а навіть на спілку з секретарем скарбу, Морґентавом, фінансував закупно. Президент також позволив французам придивлятися, а навіть брати участь в пробах, найновішого американського бомбовика „Доґлас 7 Б", проти чого протестував ґен. Арнолд, уважаючи цей бомбовик за тайну американської армії.

ФРАНЦУЗИ НЕЗАД[illegible]

ВАШИНҐТОН. — Французька амбасада дуже незадоволена з того, що закупно літаків для Франції накоїло стільки галасу. Французи переконані, що колиб американці були відразу довідались про французьку місію і її закупна, то цього галасу булоб менше. А це, що закупна держались в тайні, заставило американців підозрівати, що між американським урядом і Францією є якісь тайні порозуміння і союзи. Супроти того французи відтепер будуть оголошувати всі свої закупна.

УСТУПЛЕННЯ ТЕЙЛОРА НАБИРАЄ РОЗГОЛОСУ.

ВАШИНҐТОН. — Уступлення асистента секретаря скарбу Тейлора, викликує в політичних кругах чимраз більші дискусії. Загально погоджуються, що причиною уступлення Тейлора є це, що він цілковито не погоджувався з фінансовою політикою уряду. Уряд давав позички іншим краям не на основі економічних засад, тільки політичних. З тих то політичних причин давав американський скарб позички китайцям, з політичних причин купував срібло в еспанських „льоялістів", а також з тих причин президент шукав помочі в американськім скарбі для французької летунської місії, хоч американські мілітарні круги цеї помочі відмовляли.

ГРОЗЯТЬ ФАШИЗМОМ В АМЕРИЦІ.

САН ФРАНЦІСКО. — Джордж Дейвис, президент американської торговельної палати, сказав в прилюдній промові, що теперішня політика уряду прямує до „державного капіталізму" й до тоталітарного устрою. „Вашинґтон — говорив він — контролює і вміщує там де хоче більшу частину нашого працюючого капіталу. Він назначує висоту заплат, годин праці і цін, а також займається 250 родами бизнесів, конкуруючи чимраз більше з приватним бизнесом". Дейвис далі говорив, що американські громадяни морально приготовані проти фізичного фашистівського перевороту, проти всяких фашистівських орґанізацій. Але тупо дивляться на це, коли до того самого прямує уряд при помочи економічних засобів і соціяльних реформ.

ЩЕ ОДИН „КОНҐРЕС НЕЧИСТИВИХ".

ПІТСБУРҐ. — „Русскій Вестнік" заповідає, що в днях 6 і 7. березня ц. р. відбудеться ще один „народний конґрес КРСоюза в Пітсбурґ, Па." в „асемблирум, давнтавн УМСА", ріг Вуд стріт і 3-тої евні. Цей другий конґрес відбудеться на те, щоб осягнути „єдність", якої не видно було на першому конґресі і обговорити „нещасну долю не мадяров, не чехов, не украінцев, але карпаторусов і Карпатской Руси".

БОРОТЬБА ЗА ОБНИЖКУ ЦІН НА БУДОВУ ДОМІВ.

ВАШИНҐТОН. — Судовий департамент почав розглядати справу боротьби з будівельними підприємствами, щоб змусити їх обнижити ціни на будову домів. Боротьба буде вестись на основі „противтростевого закону".

ВТЕЧА ЗА ГРАНИЦЮ.

Льоялістичні жовніри, втікаючи перед військами ґен. Франка, втікають почерез границю до Франції. Ґрупа втікачів з раненим товаришом.

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ РЕЛІҐІЙНОЇ КУЛЬТУРИ.

Дня 8. грудня м. р. відбулося в Луцьку відкриття першого на Волині „Інституту Вищої Релігійної Культури", що повстав при латинській епископській курії. В склад слухачів, людей ріжного віку й ріжних фахів, приймають лише тих, що мають щонайменше середню освіту. Ціль Інституту? Приготовити, так би мовити, місіонарів із світських осіб. Одним словом, на Волині кожний римо-католик повинен, одночасно зі своїм прямим фахом, бути ще належно підготованим місіонаром.

ПОМЕР ЧОЛОВІК, ЯКИЙ БАЧИВ ТІЛЬКИ ВНОЧІ.

Як повідомляє французька преса, в своїй посілості в Анґлії помер у 89-тому році Жорж Едвард Смір. Довгі роки пережив він виключно вночі. Унаслідок якогось випадку в дитинстві його очі втратили змогу нормальної аперцепції світляних промінів, так що він не бачив за дня, зате бачив у теміні. Клався спати раннім ранком, а будився ввечері.

ЗА ЩО КАРАЮТЬ УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА?

Городське староство у Львові покарало душпастиря українського робітництва, о. д-ра Михайла Сопуляка, гривною 15 зл. і заплаченням 7.50 зл. на Фонд Позашкільної Освіти за т,е що помістив був в українській пресі заклик до складання датків на українських безробітних. Старовство заборонило вести якунебудь допомогову акцію українським безробітним, незалежно від Державного Комітету Зимової Помочі Безробітним.

НЕГРАМОТНІСТЬ У КАНАДІ.

В 1931 р. було в Канаді 309,396 осіб вижче 10 років життя, що не вміли читати ні писати; є це 3.79 процент усього населення в тому віці.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ЗАРАЖЕННЯМ ПЕНЗЛЯМИ ДО ГОЛЕННЯ.

Краєвий департамент здоровля в Оттаві видав минулого тижня осторогу до всіх провінціональних департаментів здорвля, щоб остерегли мешканців провінції перед купованням квачиків до голення, заражених заразками антраксу. Ті заразки знаходяться на шерсти або щетині звірят; що терплять на антракс. Ті квачики мають походити з Японії. Одну таку посилку з Японії сконфісковано в Панока в Алберті і привезено до провінціональної лябораторії в Едмонтоні до розгляду. У Злучених Державах померла у стейті Норт Декота одна особа на недугу антраситу.

П'ЯТЬ ЧАСОПИСІВ ПЕРЕСТАЛО ВИХОДИТИ В ПРАЗІ.

З днем 1-го січня ц. р. перестали виходити в Празі: німецький щоденник „Богемія" (виходив 111 літ), чеський офіціяльний орґан бувшої влади „Праске Новіни" (виходив 259 літ), „Праґер-Прессе" (орґан бувшого през. Бенеша, виходив 18 літ), дотеперішний часопис соціял-демократів „Право Ліду" (по 49 роках існування) і „Праґер — Абендблят" (німецький пополудневий півофіціяльний орґан). Два співробітники „Праґер-Прессе" переходять до „Праґер Таґеблят-у", що стає урядовим часописом. На місце „Права Ліду" появилося перше число часопису нової Партії Праці п. н. „Народні Праце".

ТІФІ, ДІДІ, МІМІ, КОКО ЗАБОРОНЕНІ.

У Німеччині заборонили здрібнілості Тіфі, Діді, Мім, Коко; вони не вдповідають повазі німецького народу. Зате поручили надавати імена Зиґфрід і Брунгільда.

НОВА УКРАЇНСЬКА ПРОМИСЛОВА СТАНИЦЯ У ЛЬВОВІ.

Дня 29. грудня 1938. р. відбулося у Львові посвячення нововідчиненої вирібні **стилевих меблів і різьб „ЕАР"** при вулиці Короля Ліщинського 23. Акту посвячення довершив о. рад. Семчишин і привитав гарний почин, що заслуговує на широку піддержку українського громадянства. Власники підприємства п. Драґан і мґр Підгородецький зясували приявним представникам наших установ і преси ціль і пекучу потребу такої станиці, якою є „ЕАР".

І справді, меблі та різьби, що виробляє „ЕАР" — це своєнаціональна прикраса української хати. Вони сполучують у собі незвичайно созвучний новочасний стиль, практичність і елеґантність з високовартісними взорами українського мистецтва.

Оглядаючи таку шафу, ліжко, чи інший мебель, маєте естетичну насолоду й вдовілля, бож це твір народнього духа, своєнаціональне мистецтво, розкішні взори в п'ятьох красках, що ніколи не полиняють.

Якщо мова про тривкість меблів, то немає сумніву, що вони куди практичніші, як т. зв. форніровані.

Ініціятори та власники поставили собі за завдання: дати тисячам українських хат спромогу набути українські меблі та прикрасити нашу хату тією красою, яка їй належиться, тобто національними взорами. Так і повинно бути. Нехай отже кожна українська хата пишається українським мистецтвом.

РИЖ НА УКРАЇНІ.

Советський комісаріят рільництва затвердив плян поширення, плянтацій рижу на Україні. Цього року управа рижу має заняти 20,000 гектарів на Дніпропетровщині. Преса пише, що управа рижу на Україні дає добрі висліди.

НЕ ВІДКЛАДАЙМО ПРАЦІ НІ ДОПОМОГИ, ЩО ЇЇ ТРЕБА ВИКОНАТИ ТЕПЕР. КОЖНЕ ДІЛО МАЄ СВІЙ ЧАС. ТОМУ СЕЙЧАС ПОСИЛАЙМО ЖЕРТВИ НА УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ, НА ТАКУ АДРЕСУ:

NICHOLAS MURASZKO, Treasurer
UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASSOCIATION
P. O. Box 1014, Church Street Annex, New York, N. Y.

В ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ ПРО "БРАТНЄ" СПІВЖИТТЯ З УКРАЇНЦЯМИ

ВАРШАВА. — Польська Аґенція Телеґрафічна подає, що полковник Венда, заступник предсідника сойму, говорив у соймі про відносини урядової партії, себто „Обозу Зедноченя Народовеґо", до українського народу в Польщі. Сказав, що визнає культурні й національні відміни і їх шанує, але під умовою, щоб „українська меншина" не розбивала польської цілости та не відгороджувалась від поляків муром ненависти. Є за співпрацю і братнє співжиття з українцями. Але підкреслює, що тільки польський нарід є справжнім господарем у Польщі. Також є проти усяких чужосторонніх впливів, що заважувалиб на унормованні польсько-українських відносин. Від жидів вимагав полк. Венда „підпорядкування себе волі польського народу".

ПОЛЬСЬКИЙ ПРОФЕСОР ПРО ПОЛЬСЬКЕ НАВЧАННЯ.

ВАРШАВА. — Професор львівського університету Казимир Бартель, бувший польський премієр міністрів, виголосив в польському сенаті промову на тему розполітикованої польської університетської молоді. Він сказав, що та молодь веде політичну аґітацію, але нічого не вчиться. Супроти цього університети в Польщі щодо науки страшно підупали. А студенти не вміють відповісти навіть на таке питання, ким був Реймунд Поанкаре, що був президентом Франції підчас війни, а потім її премієром і так дуже прислужився для повстання Польщі. В львівськім університеті є постійні заворушення і бійки, а навіть убивства. Ось так, казав проф. Бартель, польська молодь користає з права університетської ексторіторіяльности. Він заявився за те, щоб той привилей знести і тим самим зменшити надужиття польської молоді.

КОНФІСКАТИ „НОВОЇ СВОБОДИ".

ХУСТ. — „Нова Свобода", орґан Українського Національного Обеднання, зачинає підпадати щораз частіше — конфіскаті. Конфіскують за критику празького уряду і за чесько-русскі провокації, які зросли від часу афери з назначенням ґен. Прхали до уряду Карпатської України.

„СЛАВА УКРАЇНІ", АБО „МОЄ ПОВАЖАННЯ", А НЕ „МАУЦТА".

ХУСТ. — „Нова Свобода" пише на тему „Шо нам не подобається в Хусті". І подає, що жидівська інтеліґенція завжди на вулицях провокативно говорить по мадярськи, та що „Міська Щадниця на Кор. Виноградах" у Хусті все ще залишила головний чеський напис на фронті банкового будинку, як також і фірма Тимко. Це вважає часопис саботажем, бо на тім терпить вигляд українського міста. Далі не подобається часописові те, що поліціянти на вулицях Хусту далі говорять з українцями по чеськи і по чеськи дають вияснення, а повиннів мати настільки ввічливости, що коли їдять український хліб, щоб говорили українською мовою. А найбільше вражає те, що 20-літня чеська влада поробила з многих таких рабів, що вони і досі по склепах, гостинницях чи на вулиці поздоровляють себе накиненим їм чеським „мауцта", коли треба здоровити по українськи: „Слава Україні", або „Моє поважання".

ЗА ПОЛК. ЕВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ.

ПЕРЕМИШЛЬ. — Остапа Романа Линду засудив суд на 5 років вязниці, а Розалію Хархаліс на 3 роки вязниці за те, що по вбивстві полк. Е. Коновальця мали розкинути на передмістях Яворова летючки, в яких прославляли Покійного.

ХОТІЛИБ МАТИ ЩЕ ОДНОГО „СВОГО ПАПУ".

ВАРШАВА. — Польська преса далі розписується широко над тим, що польський примас о. Гльонд „має дуже поважні вигляди на те, щоб бути вибраним Папою".

НЕЗАДОВОЛЕНІ З ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН. — Німецькі часописи підкреслюють, що Польща призначила до розпарцельовання великі простори землі, яка є власністю — німців.

ТУРЕЧЧИНА ПРО К. У.

ХУСТ. — Пресова Служба Карпатської України подає, що турецький часопис „Джумхуріет" з 8. січня б. р., що виходить в Істамбулі, помістив велику статтю про Україну. Є це перша стаття про Україну від 1920 року в турецькій пресі. В статті є поданий матеріял і про Карпатську Україну. Він неточний. Але це не диво, коли зважити, що пишуть нісенітниці про Карпатську Україну навіть і ті журналісти, що є таки в Карпатській Україні.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОШУСТВО НАЙМИТІВ МОСКВИ

На блудний, дуже блудний шлях вступила та частина „карпатороссів", що дала себе затягнути на „конгрес", що відбувся в Ню Йорку дня 12. лютого б. р. Блудні вівці дали себе вжити для большевицьких хитроців, коли приложили руку до проголошення злуки „Карпатской Руси" з Союзом Совєтських Соціялістичних Республик. Практично, це не буде мати ніякого значення. Це очевидне. Зате шкода в тому, що вибраний для переведення цеї ціли „Карпаторусский Народний Комітет" зможе тепер лекше баламутити несвідомих і збирати гроші ніби для — жертв фашистського терору в „Карпатской Руси". Бідні „делегати" цілком певно не здавали собі справи з того, куди їх загнав часопис „Лемко" разом з наймитами „інтернаціонального комунізму", що були на тім „конгресі" верховодами. Бо це ті наймити використали хитро „Святу Русь" і загнали „карпатороссів" в бік — червоної Москви.

Ми були певні, що наймити Москви возьмуться за це нікчемне ошуство. Передбачуючи це, назвали ми їх за те „смердячим стервом". А „їх", значить — верховодів. Грубі ці слова. І прикро було їх писати. І дуже вони заболіли „Лемка". Та й на те були написані. Їх ми і тепер не жалієм, а жалко нам хіба цього, що бракує нам ще яркішого виразу, яким можнаб по народньому ще живіше окреслити юдину роботу зрадників нашого народу.

Нашому народові доводилось пережити не один такий сором. Бо щож гіршого могло бути від цього, коли треба було кожного року слухати, як у наших церквах виклинано на приказ Москви одного з найбільших українських державних мужів — гетьмана Івана Мазепу, українського борця за вільну і самостійну Україну. Певно що й тоді були міліони таких, що через темноту і національну несвідомість навіть не знали, що це кидають прокляття на найкращого оборонця їх власних прав.

До таких, що тепер уже самі собі й з власної вини є найбільшими ворогами, належать і „карпатороссі" в Америці. Крутять ними червоні московські наймити, як крутили ними передше царські наймити, чи як крутять ними ще й тепер мадярони. Бо тільки вистарчить підійти до цього народу зі словами „руский" і „Русь Свята", а вже можна вхопити його за серце. Це добре знають зрадники. І роблять з цього „бизнес".

Та це, що удари, звернені проти української ідеї, ідуть від тих, що є з нашої крови, не повинно бути для нас нічим особлившим. Уже Шевченко болів над тим, що свої діти розпинають нашу Матір гірше ворогів. Та потішмося, що вже не довго жити тій зрадницькій роботі. Бо вже промовляє народня маса Карпатської України. Уже говорить саме життя. І то там на рідній землі. А це означає, що скоро виявиться справжня роля ошуканців, що ведуть наших братів із Закарпаття у нове ярмо. Уже встає Шевченкова правда й настає страшний суд над ворогами визволення українського народу.

ЩО ВИКРЕСЛЮЮТЬ ІЗ СТЕНОҐРАМ ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ ТА СЕНАТУ

Посол до варшавського сойму **Пеленський** говорив у соймі м. ін. про автономічний проєкт, що його внесли українські посли. Він сказав:

„Хочу ствердити дивне явище. Адміністраційна влада заборонила щонебудь писати про територіяльну автономію, все конфіскують, а суди конфіскати затверджують. Діється ще щось більше. **Адміністраційна влада першого і другого ступня подає до відома, що на ніяких зборах не вільно говорити про територіяльну автономію під загрозою судової відповідальности** Хотілиб ми знати від пана міністра, як ґенерального прокуратора держави, за який злочин будуть карати того, хто говорить чи ставить домагання територіяльної автономії. Чейже не можна цієї справи підтягати під злочин державної зради. Стаття 93. карного закону каже виразно: „Хто намагається **насильно змінити** устрій держави, той підпадає карі". Чи домагання територіяльної автономії леґальними засобами має щось спільного з „насиллям". Ніхто інший, лише професор Маковський, теперішній маршал сойму, у своїх коментарях до наведеної статті каже м. ін. таке: „Інакше мусить виглядати злочинне діяння, коли йде про зміну ладу. Діяння спрямоване для зміни ладу, що не має прикмет насилля, а навпаки, сперте на законі, не буде злочинним діянням". Отже защо буде прокуратура притягати до відповідальности тих, які домагаються зміни ладу держави **леґальними засобами?"**

На повищі запити посол Пеленський **не діждався відповіди,** ба що більше: цей уступ його промови **викреслили зі соймового стеноґраму.**

* *

Мимоходом згадаємо, що український сенатор Микола Творидло на засіданні сенату 27. січня виголосив промову, в якій виступив із офертою до поляків і до польського уряду. Він заявив, що Українська Парляментарна Репрезентація бажає, щоб Польща була Піємонтом для українського народу. „Хочемо — казав сен. Творидло — щоб польська державна рація була однозгідна з українською. Не перечу, що в українській справі є інспірації з Лондону, Парижу й інших міст. Я бажав би, **щоб була інспірація лише з Варшави".**

Промова сен. Творидла мала такий наслідок, що польські сенатори нібито похвалили його, одначе рівночасно польський львівський сенатор **Семкович** сказав, що вірить у щирість слів сен. Творидла, а попри це накинувся на **все українство,** а ще зокрема на **митрополита Шептицького** з наскрізь ординарною лайкою. Та в кабінеті маршала сенату Пристора відбулася нарада, на якій постановили викреслити зі стеноґрами ці **непристойні слова** сенатора Семковича, бо боялися що ця соромна лайка може принести для польської держави забагато шкоди.

„ОСТЕВРОПА" ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ У ПОЛЬЩІ

(УПС) Січневе число берлінського журналу „Остевропа" містить статтю „Польща після віденського арбітражу".

Основні думки такі:

Автор статті починає з того, що Польщі залежало при укладанню нових границь ЧСР на тому, щоб не зразити словаків. Тому поляки задоволилися 250 кв. км. замість 2,400 кв. км., яких зразу домагалися. Варшава бажала, щоб Словаччина вповні відорвалася від Праги й попала під польський вплив. Це булоб перерішило, мовляв долю Карпатської України. Але польські надії розвіялися, бо в Словаччині за останній час зросли протипольські настрої.

Польське домагання спільних кордонів з Мадярщиною прийшло вперше до вислову в інтервю мін. Бека з пресою Герста. Після віденської конференції Польща почала висмівати Карпатську Україну як „нездібне до життя сотворіння" й просовували думку, що Відень оставив властиво цілу справу отвором. Коли не було ще уряду Волошина, поляки заступали плєбісцит в Карпатській Україні, після цьогож почала заявляти польська преса, що такий плєбісцит до нічого не доведе, бо населення за темне для цього. Рівночасно писано, що в Карпатській Україні прийде до повстання проти уряду Волошина. Почалася теж полеміка з Румунією за її прихильність до Карпатської України, а польський амбасадор в Букарешті склав протест проти писань румунської преси на теми національних питань у Польщі.

Далі цитує автор голоси польської преси, з яких виходить, що поляки хотіли звести разом з собою Румунію й Мадярщину для поборювання спільної „української небезпеки". Румунія відпала й осталася надія на Мадярщину. Преса почала найчорнішими барвами малювати ситуацію в Карпатській Україні й взивати Мадярщину до окупації країни. Мовляв, ніхто проти цього не виступить, зокрема й Німеччина ні, бо проти Карпатської України є Італія, яка скріпилася своїм порозумінням з Анґлією й тому Німеччина не злегковажить італійських бажань.

Коли 30. листопаду виголосив у Римі свою відому промову міністер Чяно, де згадав, що в питанню Карпатської України є і була повна однозгідність поглядів між Німеччиною й Італією і що стан, створений віденським арбітражем остає незмінний, в Польщі наступило протверезіння. Частина преси однаковож промовчала це місце промови, інша почала все ще толкувати, що справа таки остає отвором. Та згодом повідомила частина польської преси, що Мадярщина достосувалася цілком до політики осі Рим-Берлін й зреклася спільних кордонів з Польщею. Польські ґазети почали критикувати Мадярщину, що вона не відважилася на рішуче діло й заявляли, що врешті справа обходить в першій мірі Будапешт. Отже хай собі роблять мадяри, що хочуть. Поляки далі спочуватимуть усяким мадярським домаганням. З цього часу тема Карпатської України не зникає з стовпців польської преси, але вже ніхто не надіється, що справа буде вирішена нині чи завтра.

Так отже не здобула Польща призні ні чехів ні словаків, відносини до Мадярщини й Румунії охолодилися, Карпатська Україна остала й поляки бачать її як огнище змагань за „Велику Україну". Німецько-чеський меншинний договір виходить далеко поза межі німецько-польської меншинної декларації. Велику злість викликує в поляків плян будови німецької автостради через чеську територію — це, мовляв, щось нечуваного в Европі й подібного хіба до ніпонської залізниці в Манджурії. Колись римські шляхи були символом імперіялістичної „пакс романа", тепер таким же символом „пакс ґермана" стають німецькі автостради. Серед таких обставин почала Польща працювати для поліпшення ситуації на двох відтинках: Литви й Советів.

З Литвою заключено товаровий договір, а польська преса постійно пише, що всі чутки про польсько-німецькі пляни щодо поділу Литви неправдиві. Польський посол у Берліні навіть запитував в міністерстві закордонних справ, яке німецьке становище в справі Мемелю. Але куди більше враження зробило польське повідомлення з дня 26. листопаду про розмови амбасадора Ґжибовского з Літвіновим, які потвердили всі досі існуючі договори між обома державами, заповідають скріплення торговельних відносин й полагодження ріжних біжучих питань. Значіння цього договору стає ясним, коли зважити, що від півтора року нема вже советського амбасадора у Варшаві, що зірвані всякі пресові зносини, що комуністична аґітація йшла безперервно в Польщі, що советська преса атакувала Польщу безперебірчиво, а торговельні зносини були зведені до нулі. Польща стало підкреслювала, що її напрямною є виключити Москву з европейської політики.

З польського боку заперечують, що це карпатсько-українське питання вплинуло на польсько-советський договір. Але що це наближення послідувало після невдачі польських намагань мати спільний кордон з Мадярщиною, не є припадком. Без захитання рівноваги, яке згідно з польським переконанням наступило, булоб неможливе навязання ниток з Москвою. Зрештою сама польська преса заявляє отверто, що українське питання входить у гру і що Польща мусить створити собі спокій за плечима, щоб уважно слідкувати за розвоєм подій у середущій Европі, супроти якого західньо-европейські держави заявили свою незаінтересованість.

Висловом польського й советського спільного погляду на українську справу є вчинені 16 і 17 грудня дипльоматичні кроки в Празі, якими обі держави протестували проти політики уряду в Хусті й діяльности „Карпатської Січі" та пропаґанди на території ЧСР за Велику Україну. Польська преса почала атакувати ЧСР, що вона програвши на своїй колишній ролі протинімецького осередка, хоче стати осередком плянів створення української держави коштом СССР, Румунії, Польщі, Мадярщини й північної Словаччини. Відповіддю полякам з карпатсько-українського боку було інтервю мін. Ревая з „Іл. Курєром Цодзенним", в якому він заперечив, що в Карпатській Україні ведеться протипольська пропаґанда і що там куються пляни для створення Великої України. Майбутнє радіо в Хусті не буде вести пропаґанди проти Польщі — сказав мін. Ревай, — а „Січ" не думає провокувати Польщі.

Непримириме польське наставлення супроти Хусту спричинило, що Польща нагло починає бачити іншими очима Совети. Смоґоржевський писав в „Ґазеті Польскій", що совєтська армія, щоправда, нездібна до офензиви, але боронитися вона може знаменито, бо має 100 дивізій піхоти, отже два рази стільки, що Німеччина. Анґлія на думку Смоґоржевського не думає виключити СССР з майбутніх европейських договорів. Дуже обурюється польська преса на „обскурну пропаґанду" французьких ґазет, що почали пропаґувати створення Великої України.

Карпатська Україна справді мала вплив на внутрішнє положення у Польщі. Пропаґанда за спільним польсько-мадярським кордоном довела до протестних демонстрацій української молоді у Львові, що викликало польські протидемонстрації — так, що Східна Галичина зазнала за останні 3 місяці тяжких потрясень. Далі згадує автор статті про заяву посла Мудрого в соймі проти польської політики супроти Карпатської України й про внесений УНДО-м проєкт автономії для українських етноґрафічних територій у Польщі. Польська преса накинулася на українські домагання автономії, а маршал сойму відкинув внесок.

В половині грудня побував у Львові папський нунцій Кортезі, який висловив тут свою журу задля національних противенств і візвав обидві сторони до порозуміння. Згідно з польськими поясненнями, приїздив Кортезі на пряме доручення Ватикану, бо в поляків викликало велике невдоволення, що Митр. Шептицький висловив своє благословенство Карпатській Україні. Нунцієви предложили свої скарги обі сторони. Ця обширна стаття кінчиться таким уступом:

„**Події** поставили Польщі тяжкі внутрішні й зовнішні завдання. Національний прінціп, що був основою перетворення ЧСР, остає не без впливу на Польщу. Польська держава може з цього витягнути такий висновок, що піде назустріч своїм національностям в задоволенні їхніх національних домагань, або ще гострим курсом здушить національности, а міжнароднім наслідком цього буде намагатися запобігти політикою, що її буде вести з державами, які почувають себе загроженими видвигненням української справи. Найближчі місяці покажуть, яку дорогу вибере Варшава в цьому так важному для держави питанні".

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА

В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина перша.

(9)

— І ось напроти цього чоловіка іде назустріч якийсь старець біловолосий, вельми привітливий, і усміхається і говорить: витай, чоловіче божий, прийшовший тут не по своїй волі, а по божому приказу; ходім до нашого мешкання. Чоловік цей і пішов зо старцем і бачить: церков стоїть, верхи у неї золоті, а довкола церкви дерева, а під тими деревами сидить одинацять старців в білих одежах, як сніг; а цей, що подорожнього чоловіка привів, дванацятий, та говорить той старець цьому подорожному чоловікові: це наше мешкання, келій у нас нема, длятого, бо не треба: в цій околиці не буває ні дощу ні снігу, ні гаряча, ні зимна, ні бурі; нема тут ні дикого звіря, ні гади їдовитої, ні комарів, ні мух, ні птиць; не буває у нас ні гризоти, ні недуги, а й смерти ніхто з нас ще не зазнав. Церков отся, де приноситься безкровна жертва, побудована не нами, а ангелами невидимими. Тоді ті старці встали й сказали подорожному чоловікові: ходи разом з нами в храм божий помолитися. І війшов подорожний у церков і бачить: цілий іконостас сяє від золота, а престол з каменя самоцвітного; один старець одягнувся в ризи білі, блискучі мов срібло, прочі стали крилошанами; і як зачали вони службу Господню, так і здавалося подорожному, що він немов в небі, припав чоловік до землі, сам плаче, а на душі йому легко і радісно. А по службі всі вийшли і сіли за стіл під деревами та подорожного разом з собою посадили; і їли хліб білий, мягкий, та овочі і вино пили, а вино таке, що і капля в уста впаде, а вже по цілім тілі розходиться невисказана веселість. І кажуть старці: ми хліба ані не сіємо ані не печемо, дерево у нас таке, що хліб родить, та й вина ми не робимо, бо само тече з ягід виноградних. А скінчивши їдження, всі встали й заспівали. Тоді цей старець, що священодійствував, так говорив подорожному чоловікові:

„Бисть нікогда царство греческоє, царство над царствами, а в нем царствующий град Константин. Царград наречеся, занеже над всіми градами земними цар бі. Тако пребисть, донележе наущенієм богомерзкаго папи Формоза, отпаде ветхій Рим от благочестія і с ним вкупі страни западния во тьму еретичества уклонишася, точію в гречестій страні благочестіє не ізсядаше: но дійством діявольським мнози от православних християн совтратишася с пути істина, впадоша в блуд, в чревонеістовство, враждованіе, чародіяніе і во вся тяжкая, і Господь во гніві своем посла на них агарян нечестивих і предаде гради і вести їх на расхищеніе, і мнози християне мечем посічени биша, і мнози храми святиє і обители честния, обращени биша в ропати (капища) скверния, і по всей землі начаша нечестивіе агаряне мучити іноки чесние, нудяще їх трещися равноангельского іноческаго житія, повелівающе ім мяса їсти і блуд творити. В оное тремя жиша во едином же місті дванадесять старец, отци пустинніï, пребивающе вину в молитві, і тії волею божією внезапу восхищени биша і во мгновеніе ока принесени в страну сію, ідіже нині ни зриши. Принесенним нам бувшим явися нам ангел божій, рече: „зді перебудете вину молящеся і живуще непорочно, донделе свершится ісполненіе времен і помилуєт Господь люди своя і освободит рукою кріпкою і мишцею високою от неволи бусурманскія. Відомо буди вам, яко по мнозі літіх воздвигнеться держава греческая і паки возсіяет віра благочестивая в Царграді і во иних градіх страни тия і тогда паки принесени будете в первое місто і тамо скончаете земное житіе своє і отидете в покой вічний, тілеса же ваша пребудут во свидітельство родом грядущим. Донележе сіє сбудется, живуще зді не узрите никого же от міра, от него же взяти бисте, и не услишете гласа єго; егда же приблизится время исполненія завіта Господня, тогда волею божією придет к вам сімо муж нікій, восхищен от міра, і тому повідайте сія, яко приближися час торжества всего христіянства і паденія невірія агарянскаго".

— Опісля, по хвили мовчання, старець сказав подорожному: „возвратися в страну россійскую і повідай сія імущим любов і ревность божію, найпаче же благочестивому царю, единому под солнцем сущему. Блажен иже имат віру словесам твоим, а иже не имат віри і явится пред ним тощ глагол твой, того постигнет нічто от язв, уготованих не вірним в день воздаянія по ділом ихь. Аще хто не убоїтся и идет на брань с невірними, тому отпустятся гріхи, і не точію ему, но і роду его даже до четвертаго коліна, а иже убоится і не идет на брань, той посрамлен будет пред ангели в день судний". По тих словах один старець повів подорожного до ріки; дерево нахилилося і подорожний перейшов по нім на цей бік ріки, і знов був піднесений у воздухи та перенесений в рідні сторони.

Цар жадібно слухав блаженного, але нараз прийшло йому на гадку: чи не хитрить цей блаженний та чи не підмовлений він сторонниками війни з Кримом, хоч рівночасно кара, обіцяна в оповіданню блаженного за зневіру, жахала його. Трохи помовчавши, цар сказав:

— Щож цей подоржний чоловік, чи він був родом русский, чи як? А коли русский, то як він говорив зо старцями? Вони чейже греки і по русски не знають.

— Абож то русский не може навчитися по грецьки? — відповів старець: — і колиб не навчився, то чи Бог не може отворити йому розуму так, що не вчившися мови, все порозуміє? Апостоли не вчилися мов, а коли зійшов на них Дух Святий, то і заговорили всіми мовами.

— Правда — сказав цар. Відтак трохи помовчавши, поспитав:

— Цей чоловік, що його понесло до старців — це ти?

— Я, або не я, — відповів блаженний, — чи тобі не все те одно? Письмо каже: имміющіе уши слишати да слишат.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П. Ч., Тамастон, Конн. — В списі жертв з Томастон, в 15 ч. „Свободи", має бути Пилип Чесьнік. — Коли інші назвища надруковані хибно — справте їх. Нераз в рукописах подано невиразно і треба витрачувати багато часу на відчитання. А нераз зайде і похибка. Це всюди буває. Ніхто не робить цього зо злоби. Та цього менше булоб, якби всі привчились виразно і читко, на одній сторінці паперу, з належними відступами поміж рядками для поправок, писати дописи. А коли хтось у Вас не хоче давати жертви, бо „його назвище не так надруковано", то це значить, що він не для справи дає жертву, тільки виключно на те, щоб його назвище стояло в газеті.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА СІЧЕНЬ 1939 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	338.12	164.	183.02
2.	205.61	165.	38.55
3.	109.16	166.	50.27
4.	99.89	167.	160.36
5.	315.50	168.	194.77
6.	30.10	169.	89.74
7.	263.12	170.	283.73
8.	224.13	171.	75.18
9.	200.88	172.	43.63
10.	188.38	173.	92.01
11.	95.08	174.	28.07
12.	123.18	175.	261.30
13.	72.78	176.	253.95
14.	17.57	177.	129.93
15.	37.20	178.	267.61
16.	94.24	179.	382.50
17.	36.30	180.	47.10
18.	120.96	181.	127.62
19.	14.87	182.	179.17
20.	315.21	183.	206.56
21.	135.60	184.	19.62
22.	139.67	185.	82.84
23.	45.71	186.	64.22
24.	91.91	187.	75.80
25.	204.20	188.	56.48
26.	35.75	189.	11.82
27.	59.49	190.	34.58
28.	138.70	191.	152.13
29.	217.41	192.	147.80
30.	67.68	193.	102.82
31.	223.47	194.	46.45
32.	29.60	195.	56.15
33.	111.78	196.	54.38
34.	40.72	197.	34.39
36.	141.20	198.	80.67
37.	191.79	199.	34.44
38.	218.49	200.	199.58
39.	108.44	201.	42.85
40.	20.47	202.	39.67
41.	58.73	203.	65.22
42.	185.10	204.	1,431.15
43.	84.10	205.	19.85
44.	154.15	206.	487.79
45.	370.69	207.	76.02
46.	29.91	208.	32.77
47.	46.28	209.	71.10
48.	54.55	210.	98.33
49.	17.96	211.	189.97
50.	158.80	212.	61.70
51.	61.84	213.	355.25
52.	130.34	214.	48.24
53.	81.08	215.	26.23
54.	107.78	216.	32.80
55.	51.21	217.	448.47
56.	161.39	218.	246.56
57.	210.07	219.	172.61
58.	157.49	221.	563.82
59.	179.08	222.	15.81
60.	37.06	223.	448.64
61.	20.16	224.	29.34
62.	157.69	225.	19.68
63.	372.05	226.	68.45
64.	120.39	227.	46.79
65.	250.58	228.	145.95
66.	152.88	229.	192.98
67.	198.37	230.	460.35
68.	19.56	231.	16.26
69.	222.55	232.	62.67
70.	285.54	233.	83.29
71.	34.50	234.	195.15
72.	67.29	235.	141.57
73.	101.39	236.	167.57
74.	26.05	237.	317.86
75.	124.65	238.	425.67
76.	334.62	239.	418.82
77.	83.16	241.	93.68
78.	100.69	242.	140.63
79.	14.71	243.	75.98
80.	46.43	244.	18.04
81.	134.20	245.	106.42
82.	62.63	246.	67.01
83.	185.47	247.	249.86
84.	155.21	248.	67.04
85.	185.92	249.	39.30
86.	232.00	250.	16.59
87.	178.61	251.	271.82
88.	26.73	252.	98.72
89.	26.27	253.	95.36
90.	289.11	254.	138.57
91.	346.55	255.	68.92
92.	24.54	256.	65.21
93.	50.63	257.	40.53
94.	513.01	258.	30.72
95.	41.72	259.	242.94
96.	186.29	260.	65.84
97.	177.42	261.	14.57
98.	147.83	262.	72.66
99.	201.05	263.	55.01
100.	97.96	264.	81.04
101.	37.54	265.	41.22
102.	768.17	266.	164.31
103.	120.22	267.	103.57
104.	285.14	268.	104.45
105.	191.98	269.	37.67
106.	258.24	270.	232.71
107.	40.82	271.	98.09
108.	109.12	272.	207.87
109.	138.79	273.	182.79
110.	10.95	274.	189.21
111.	38.35	275.	93.30
112.	399.48	276.	356.29
113.	66.73	277.	228.21
114.	88.62	278.	66.21
115.	25.09	279.	18.76
116.	56.27	280.	221.91
117.	118.24	281.	221.28
118.	81.71	282.	249.70
119.	37.82	283.	176.19
120.	171.97	284.	83.67
121.	153.54	285.	21.34
122.	49.82	286.	48.88
123.	170.72	287.	30.28
124.	107.84	288.	304.37
125.	179.46	289.	34.33
126.	98.28	290.	64.93
127.	209.75	291.	167.34
128.	11.39	292.	827.83
129.	36.97	293.	64.06
130.	481.45	294.	41.45
131.	17.50	295.	185.17
132.	162.10	296.	339.83
133.	230.67	297.	23.38
134.	98.12	298.	95.57
135.	93.17	299.	51.75
136.	178.32	300.	169.24
137.	185.70	301.	165.48
138.	74.27	302.	14.59
139.	111.53	303.	65.78
140.	83.60	304.	70.00
141.	68.56	305.	151.14
142.	158.60	306.	34.94
143.	306.32	307.	53.50
144.	44.12	308.	110.51
145.	48.59	309.	39.94
146.	170.01	310.	110.89
147.	635.85	311.	22.86
148.	33.15	312.	87.61
149.	51.61	313.	8.87
150.	46.87	314.	13.88
151.	159.69	315.	24.25
152.	43.54	316.	287.88
153.	9.57	317.	88.17
154.	39.08	318.	138.22
155.	513.72	319.	101.63
156.	207.70	320.	124.87
157.	20.99	321.	77.19
158.	248.32	322.	60.03
159.	70.95	323.	74.17
160.	124.01	324.	185.43
161.	183.46	325.	158.27
163.	125.71	326.	118.29

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
327.	43.52	372.	40.84
328.	24.47	373.	70.16
329.	8.61	374.	61.21
330.	166.83	375.	352.88
331.	60.01	376.	28.51
332.	99.98	377.	14.58
333.	125.04	378.	30.20
334.	315.41	379.	94.17
335.	41.46	380.	26.80
336.	238.45	381.	29.50
337.	27.95	382.	73.45
338.	303.75	383.	187.89
339.	102.38	384.	38.11
340.	21.26	385.	273.79
341.	38.82	386.	28.96
342.	178.72	388.	196.80
343.	52.95	389.	35.12
344.	82.98	390.	80.00
345.	96.90	391.	3.00
346.	91.25	392.	21.53
347.	139.85	393.	41.75
348.	33.35	394.	8.56
349.	50.81	395.	10.63
350.	136.09	396.	112.71
351.	47.11	397.	14.10
352.	88.93	398.	10.46
353.	35.71	399.	12.41
354.	17.33	400.	89.83
355.	66.18	401.	42.88
356.	24.54	402.	16.48
357.	62.83	403.	287.37
358.	49.77	404.	68.54
359.	78.07	405.	108.99
360.	14.29	406.	307.48
361.	1,473.42	407.	56.24
362.	67.71	408.	31.29
363.	116.07	409.	73.31
364.	576.09	410.	13.58
365.	114.14	411.	51.90
366.	22.02	412.	54.30
367.	331.17	413.	8.88
368.	32.00	414.	7.27
369.	289.02	416.	25.64
370.	256.54	417.	114.25
371.	230.31	418.	4.56

Доплачено до місячних вкладок членів Згоди Братств за грудень і січень з їх спеціяльного фонду 754.42

Змісячних вкладок нових родів обезпечення $55,306.20

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	8.20	221.	6.23
2.	4.29	225.	14.54
3.	2.42	230.	3.81
8.	98	234.	20.21
19.	1.58	237.	2.68
28.	11.03	243.	18.23
30.	11.32	245.	3.08
33.	7.91	257.	3.87
37.	16.20	262.	1.41
39.	24.64	268.	2.93
62.	14.16	274.	1.49
65.	14.02	275.	14.56
69.	1.36	276.	3.54
70.	3.80	277.	2.02
83.	2.86	278.	1.15
90.	13.43	282.	3.55
101.	2.84	283.	1.53
102.	4.96	284.	3.37
106.	7.23	286.	36.07
108.	8.61	292.	1.83
112.	6.53	298.	3.05
117.	4.46	305.	8.31
125.	3.61	312.	2.26
127.	5.65	316.	1.41
139.	2.35	321.	5.01
142.	10.37	322.	1.31
143.	11.25	328.	2.01
147.	28.16	334.	2.28
151.	6.04	335.	6.34
161.	1.92	336.	7.99
170.	12.93	342.	20.33
181.	1.57	345.	2.65
185.	6.68	349.	5.24
189.	4.90	358.	1.62
194.	81	361.	2.48
206.	5.45	367.	3.51
208.	2.48	370.	15.74
209.	4.26	371.	1.30
216.	14.85	384.	28.93
217.	2.74	388.	17.56

З місячних вкладок старого роду обезпечення .... $ 584.28

З місячних вкладок від членів	$ 55,890.48
Процент з банків	487.19
Процент від бондів	9,901.88
Процент від морґеджів	2,593.29
Процент від позичок	692.33
Рент від реальностей	13,288.50
Зворот позички до народного фонду	16.58
Зворот степендії-позички В. Мішанця, від. 363	75.00
Перенос резерви за переписаних членів зо старого до нових родів обезпечення	151.00
Уневажнена нагорода за нового члена	4.00
Сплата „нота"	25.00
Депозит за продану реальність	750.00
Залеглий процент на позичках членів нових родів обезпечення	45,164.31
Продож бондів	146,500.00
Заробок на бондах	4,143.20
Сплати позичок	1,836.74
Залегла вкладка до фонду Згоди Братств	2.25
Сплати морґеджів	7,016.61
Сирітські части по бл. п.:	
в. 286 Красецький Гнат	400.00
Разом	$288,938.36

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 1 Кропиляк Стефан	1,000.00
в. 2 Лучковський Іван	1,000.00
в. 41 Сенчишин Василь	1,000.00
в. 70 Офяра Андрій	1,000.00
в. 91 Шпук Іван	500.00
в. 127 Макух Василь	1,000.00
в. 155 Ваверчак Іван	1,000.00
в. 155 Петрів Давило	500.00
в. 221 Плитяк Ілля	1,000.00
в. 191 Гарбовський Андрій	1,000.00
в. 334 Шугай Марія	1,000.00

Виплати сирітського фонду по бл. п.:

в. 36 Андріїв Параска	114.08
в. 44 Кудрик Стефан	123.00
в. 72 Руг Володислав	287.16
в. 96 Деяенко Михаліна	222.50
в. 106 Ганчар Анна	113.50
в. 108 Скоронська Пелягія	107.58
в. 133 Скібяк Розалія	171.14
в. 282 Трач Іван	131.96

Виплати запомогового фонду:

в. 16 Терпливець Юлія	25.00
в. 29 Вайпа Михайло	35.00
в. 58 Романчук Іван	25.00
в. 69 Фатюк Григорій	75.00
в. 100 Чубата Марія	25.00
в. 114 Нестор Іван	35.00
в. 123 Лаврівський Іван	35.00
в. 123 Москалик Марія	20.00
в. 124 Гурняк Марія	25.00
в. 143 Дудяк Ева	25.00
в. 147 Щурин Іван	35.00
в. 155 Гойда Михайло	35.00
в. 176 Зайлик Петро	25.00
в. 177 Гумляк Лука	35.00
в. 192 Німа Гаська	25.00
в. 193 Брудний Стах	35.00
в. 197 Пристай Франко	25.00
в. 206 Бухтик Семен	35.00
в. 219 Коритко Василь	25.00
в. 225 Кондратів Варвара	25.00
в. 229 Ганджо Катерина	25.00
в. 229 Маркович Йосиф	35.00
в. 255 Полюга Микола	35.00
в. 256 Скроцька М. Ольга	25.00
в. 271 Васюович Михайло	35.00
в. 274 Віценцик Анна	25.00
в. 282 Яворський Антін	35.00
в. 309 Демко Михайло	35.00
в. 317 Велич Федор	25.00
в. 334 Купчевич Павло	35.00
в. 338 Кудлик Ілля	35.00
в. 338 Проціанін Юлія	25.00
в. 359 Гулька Антін	35.00
в. 375 Козак Іван	35.00
в. 378 Гальчук Магда	25.00
в. 390 Панчишин Анастасія	25.00
в. 401 Кикіш Дмитро	35.00

Інші виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти нових родів обезпечення	962.38
Процент на закуплених бондах (accrued)	1,868.34
Перенос резерви за переписаних членів зо старого до нових родів обезпечення	151.00

Виплати з фонду Згоди Братств:

Доплата до місячних вкладок членів Згоди Братств за грудень 1938 р. і січень 1939 р.	754.42

Виплати адміністраційного фонду:

Нагорода відділовим секретарям	5,450.99
Укр. Пресова і Книжкова Сп. за орган	3,595.00
Платня головного уряду	825.00
Рент за офіси У. Н. Союзу	500.00
Платня помічних сил	401.93
Укр. Пресова і Книжкова Сп. за друки і праці	360.21
Нагороди за нових членів	350.00
Кошти подорожі і репрез.	297.80
Спортова акція	150.80
Видатки канцелярійні, почта, експрес, телефон і т.п.	137.85
Друки і прибори для канцелярії У. Н. С.	134.87
Прибори для членів	90.00
Соціяльне обезпечення робітників	40.89
Обезпечення від грабунку	31.00
Лікарі за нових членів	30.00
Оправа місячних книг	24.50
Направа і чищення машин	14.85
Асекураційний журнал	3.75

Інші виплати:

Податки, вода, опал, світло і інші виплати на реальностях	6,499.61

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	154,695.63
Перенос незаплачених процентів від позичок на позички членів	45,164.31
Позички членам на грамоти нових родів	3,614.00
Разом	$238,570.05

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем грудня 1938 р. осталася	$264,459.17
Прихід за січень 1939	288,938.36
Разом	$553,397.53
Розхід за січень	238,570.05
Готівка з кінцем січня 1939 р. остається	$314,827.48

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 314,827.48
Морґеджі	1,268,891.84
Бонди	1,513,551.09
Реальности	1,175,501.12
Позички членам	575,103.54
Друкарня і книгарня	18,283.59
Note	2,725.00
Разом	$4,868,883.66

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$4,049,730.29
Адміністраційний фонд	177,086.30
Запомоговий фонд	79,937.07
Народний фонд	4,238.00
Конвенційний фонд	22,932.93
Contingent Fund for protection of Ins. & Mort.	226,968.00
Посмертний фонд старого роду обезпечення	63,860.82
Резервовий фонд	11,905.40
Фонд Згоди Братств	44,423.57
Сирітський фонд	187,806.28
Разом	$4,868,883.66

М. Мурашко, гол. предсідник

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	9.45
2.	11.25
3.	2.05
4.	1.80
5.	5.40
6.	2.00
7.	18.90
8.	11.48
9.	11.05
10.	3.38
11.	14.03
12.	1.35
13.	11.02
14.	1.67
15.	45
16.	4.75
18.	90
20.	12.60
21.	9.23
22.	9.00
23.	90
24.	7.65
25.	90
26.	2.70
27.	70
28.	6.30
29.	9.90
30.	8.10
31.	7.20
33.	19.80
34.	2.93
36.	9.70
38.	8.10
39.	5.63
40.	1.35
42.	7.20
43.	4.50
44.	10.13
45.	11.92
46.	45
47.	2.95
48.	4.50
50.	12.15
51.	23
52.	3.50
53.	3.15
54.	3.82
55.	2.50
56.	12.85
57.	9.00
58.	7.20
59.	11.70
60.	1.80
61.	2.48
62.	4.75
63.	17.55
64.	6.55
65.	10.00
66.	45
67.	7.20
68.	45
69.	1.80
70.	6.75
71.	3.60
72.	2.70
73.	3.60
75.	7.41
76.	16.42
77.	6.30
78.	7.20
79.	90
80.	1.85
81.	5.40
82.	2.95
83.	7.65
84.	4.10
85.	15.75
86.	8.10
87.	6.53
88.	1.58
89.	1.35
90.	14.62
91.	15.10
92.	1.80
93.	1.35
94.	16.90
95.	3.60
96.	9.45
97.	11.50
98.	3.15
99.	13.95
100.	2.25
102.	27.23

Відділ	Заплатив
103.	3.37
104.	4.95
105.	11.93
106.	9.68
107.	2.34
108.	2.70
109.	6.30
110.	68
112.	10.40
113.	3.15
114.	1.35
115.	2.00
116.	7.00
117.	1.35
118.	2.70
120.	8.55
121.	11.48
122.	2.75
123.	6.75
124.	5.63
125.	10.35
126.	5.18
127.	7.20
128.	2.08
129.	45
130.	19.00
132.	4.50
133.	2.93
135.	4.05
136.	13.95
137.	10.35
138.	3.85
139.	3.60
140.	6.75
141.	1.35
142.	11.50
143.	6.26
144.	2.25
145.	11.35
146.	3.83
147.	30.37
148.	2.70
149.	2.25
150.	15.10
151.	8.33
152.	1.65
154.	1.25
155.	15.75
156.	10.23
158.	11.70
159.	3.60
160.	4.05
161.	11.50
163.	3.38
164.	28.80
165.	6.97
167.	10.35
168.	2.70
169.	1.36
170.	7.65
171.	19.13
172.	8.78
173.	4.35
174.	3.60
175.	11.95
176.	13.75
177.	1.58
178.	3.40
179.	11.03
180.	15.75
181.	25
182.	3.60
183.	4.50
185.	5.65
186.	5.20
187.	90
188.	4.75
189.	50
191.	6.75
192.	7.65
193.	2.70
194.	1.13
196.	2.50
198.	2.93
199.	68
200.	17.10
201.	4.05
204.	141.30
205.	3.60
206.	25.20
207.	2.04
208.	25
209.	1.15

Відділ	Заплатив
210.	1.58
211.	10.15
212.	90
213.	13.05
214.	70
217.	12.82
218.	6.98
219.	6.75
221.	36.23
222.	1.00
223.	31.30
225.	1.58
227.	68
228.	5.20
229.	10.60
230.	16.65
231.	2.48
232.	4.95
233.	9.68
234.	12.25
235.	9.90
236.	7.42
237.	9.45
238.	18.50
239.	86.00
241.	1.80
242.	9.68
243.	9.00
244.	90
245.	4.50
246.	1.58
247.	10.15
248.	5.65
250.	1.35
251.	10.80
252.	9.00
253.	3.15
254.	10.58
255.	3.40
256.	3.13
257.	1.58
258.	5.18
259.	8.78
260.	15.55
262.	3.20
263.	90
265.	90
266.	4.73
267.	3.15
268.	4.50
269.	2.25
270.	11.05
271.	6.10
272.	4.05
273.	2.70
274.	8.33
275.	3.15
276.	16.65
277.	16.20
278.	1.15
279.	1.58
280.	13.75
281.	9.90
282.	17.78
283.	8.55
284.	1.60
285.	25
286.	2.70
287.	1.13
288.	9.23
289.	2.93
290.	1.80
291.	27.45
292.	34.20
293.	2.25
294.	1.57
295.	6.98
296.	11.80
297.	2.05
298.	70
299.	2.70
300.	6.30
301.	4.50
302.	1.25
303.	3.38
304.	90
305.	3.83
307.	70
308.	1.15
309.	90
310.	2.50

Відділ	Заплатив
311.	1.15
312.	4.50
313.	25
314.	45
315.	25
316.	7.43
317.	2.93
318.	7.42
319.	11.70
320.	5.25
321.	4.50
322.	1.15
323.	7.20
324.	3.83
325.	4.73
326.	6.75
327.	2.93
328.	45
329.	25
330.	10.80
331.	5.65
332.	6.75
333.	5.65
334.	10.13
335.	1.00
336.	8.53
337.	25
338.	15.30
339.	4.94
340.	1.35
341.	3.60
342.	7.20
344.	3.15
345.	5.20
346.	3.60
347.	9.20
348.	3.45
349.	4.50
350.	4.38
351.	68
352.	4.05
353.	1.80
354.	45
355.	1.15
356.	3.58
357.	1.80
358.	4.75
359.	7.42
361.	44.35
362.	6.68
363.	9.00
364.	17.10
365.	5.18
366.	2.25
367.	8.55
368.	50
369.	13.05
370.	4.75
371.	11.70
373.	3.60
374.	2.70
375.	7.20
376.	1.00
377.	1.35
378.	2.33
379.	12.15
380.	7.42
381.	1.57
383.	12.15
384.	5.63
385.	12.15
386.	3.20
388.	12.38
389.	1.80
390.	10.35
392.	90
393.	4.09
396.	2.96
398.	25
399.	25
400.	13.05
401.	90
402.	68
403.	3.50
404.	1.35
405.	1.80
406.	13.50
407.	90
409.	2.70
410.	1.60
411.	70

З місячних вкладок від членів	$ 2,519.20
Процент з банків	38.97
Процент від бондів	406.70
Процент від морґеджів	406.16
Рент від реальностей	752.00
Продаж бондів	27,951.00
Заробок на бондах	756.03
Сплата морґеджів	175.75
Разом	$33,065.81

РОЗХІД:

Виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти Т. 2.	52.96

Виплати з фонду адміністраційного:

Укр. Пресова і Книжкова Сп. за Укр. Тижневик	475.00
Платня помічних сил	352.35
Укр. Пресова і Книжкова Сп. за друки	86.55
Видатки канцелярійні, почта, експрес і т. п.	25.00
Соціяльне обезпечення робітників	12.70
Нагороди відділовим секретарям	9.73

Інші виплати:

Податок, вода, опал, світло і інші видатки на реальностях	326.52

Інвестиції:

Інвестовано в бондах	29,592.81
Процент на бондах (accrued)	323.60
Разом	$31,257.22

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1938 р. осталася	$46,940.53
Прихід за січень 1939	33,055.81
Разом	$79,946.34
Розхід за січень	31,257.22
Готівка з кінцем січня 1939 р. остається	$48,689.12

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 48,689.12
Морґеджі	158,974.45
Бонди	181,682.07
Реальности	55,650.92
Позички	265.00
Разом	$445,261.56

Стан довжний:

Посмертний фонд	$341,762.83
Адміністраційний фонд	103,498.73
Разом	$445,261.56

М. Мурашко, гол. предс.

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

БІЛЬШІСТЬ ГРОШЕЙ ПЛАТИМО ЗА ВОДУ.

Дивно звучить, а таки воно правда, що чоловік більшість грошей, які видає на прожиток, видає — за воду. В більшості наші харчі мають у собі багато води. Так нпр. яйце, мясо, сир і молоко має в в собі около 70 процент води, бараболя навіть 75 процент. Овочі й зеленина (городовина) мають у собі дуже багато води — бо 80 до 85 процент. Інші артикули, як горох, сочевиця, сухе мясо, солонина, ковбаса мають менше води. Горох і інші сухі ростини мають усього 15 процент води.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Тайна успіху.

Різник Теличка повісив у своїй крамниці дзеркало. Коли хтось запитав його, пощо це зробив, то він вияснив:

— Яка тільки жінка прийде по мясо, то зараз заглядає до дзеркала, а я за той час важу, як мені подобається.

—o—

Втрачений ідеал.

— Вір мені, що я також мав колись свій ідеал.

— А як ти його втратив?

— Я оженився з ним...

ОБМЕЖЕННЯ ІМІҐРАЦІЇ ОСТАЮТЬСЯ В СИЛІ

Якщо обставини не змінються, то аплікант на звичайні іміґраційні візи в Німеччині та Польщі мусять ожидати від 16 місяців до двох років. Повідомляють, що в Мадярщині число аплікантів десять разів більше від іміґраційної квоти.

Хоч іміґрація з Европи до Злучених Держав збільшилась через расове та релігійне переслідування, то однак обмеження квот не нарушено. Припис закону, що аплікант на візу мусить доказати перед американським консулем, що не стане тягаром суспільства по приїзді, це дальше додаткова перепона. Фіскального року, що скінчився 30. червня 1938 року, до Злучених Держав допущено 69,895 іміґрантів, одначе тільки 42,494 з новоприбулих були квотні іміґранти. Це значить, що 28 відсотків з цілого числа 153,774 призначеної річної квоти допущено 1938 року.

Як порівняно з попередніми шістьма роками, приїзд збільшився майже з кожного краю Европи, одначе більша частина нових іміґрантів була з Німеччини й Австрії, котрих квоти злучено, а також з Польщі, Італії та Чехо-Словаччини. 1938-го року прибуло 17,868 іміґрантів з Німеччини й Австрії, 4,218 з Польщі, 3,428 з Італії і 2,853 з Чехо-Словаччини. Щодо раси чи народности, то 19, 736 з усіх новоприбулих були жиди, 8,383 італійці, 7,743 німці, 5,723 анґлійці, 3,332 ірляндці, 2,478 шотляндців, 2,344 словаки, 1,972 скандинавці, 857 американських еспанців і 547 з Европи, 934 мадяри, 666 росіян і т. д.

Від 1. липня 1938 року зайшли драстичні зміни іміґраційних квот, а саме про можливість одержання візи. Ці зміни не зовсім відносяться до аплікантів, управнених до першої упривілейованої квоти, а саме до родичів і мужів американських громадян, одружених перед 1. липня 1932 року і мають звиш 21 років життя, або апліканти другої упривілейованої кляси, як жінки і неодружені малолітні діти чужинця, допущеного леґально до Злучених Держав на сталий побут. Ці люди теж мусять предкладати задовільні докази, що не стануть тягаром суспільства та відповідають іншим вимогам іміґраційних законів Злучених Держав, себто, що вони здорові фізично й умово, морального характеру і не належать до ґруп, виключених законом через політичні, економічні або інші причини, але відносно до їх місця у квоті, не підлягають великим або ніяким трудноцам. Апліканти, котрі мають усі вимагані документи і вповні відповідають вимогам іміґраційних законів, рідко коли довго ожидають на свої візи в упривілейованій квоті.

Іміґранти, що належать до звичайної квоти, знаходяться у відмінним положенні. Апліканти на реґулярні іміґраційні візи переповняють бюра американських консулів у багатьох краях Европи. Аплікантів на звичайну візу, зарахованих до німецької квоти, повідомлено, що вони мусять ожидати від 18 місяців до двох літ або й довше на іміґраційну візу, а зачислені до польської квоти — від 16 до 18 місяців. Ще довше мусять ожидати апліканти на звичайну візу в Мадярщині, Румунії, Югославії, Греції, Еспанії, Сирії; Туреччині й Альбанії. Наприклад, рапорти виказують, що апліканти на звичайну візу в Мадярщині мусять ожидати від вісьмох до десятьох років, а в Румунії та Югославії два роки або більше. Подібно буває в Чехословаччині, де число квотних іміґрантів майже рівняється квоті за останній фіскальний рік, бо прибуло 2,853, а квота виносить 2,974. Тому, що квота з Чехословаччини цього року вичерпана, ліста аплікантів мусить бути досить довга.

Тепер багато тисяч жильців Злучених Держав стараються спровадити кревних або приятелів з країв Европи. Вони защадять собі труду, а часто непотрібних коштів, коли познайомляться з приписами іміґраційних законів. Чужомовне Інформаційне Бюро видало бюлетень на тему „Як спровадити кревних чужинців та приятелів до Злучених Держав", де докладно виявнено, як американський громадянин або поселений тут чужинець мусить поступати в тій справі, яких фінансових відповідальностей вимагається, як зладжувати так звані „афідевитс оф супорт" і які документи має предложити аплікант на візу. Бюлетень теж вияснює справу так званої „передекзамінації на канадійській границі", через котрі певні чужинці, управнені до безквотної візи, а також візи в упривілейованій клясі можуть леґалізувати свій побут в Америці. Той бюлетень на девять сторінок друку, по анґлійськи, в и ш л е т ь с я кожному по надісланні 10 центів на кошти друку і висилки. Пишіть до:

Foreign Language Information Service
222—4th Avenue, New York, N. Y.

Добрий спосіб.

Зубний лікар вставив одній пані зубну протезу зі щирого золота, але грошей своїх не міг ніяк дістати, хоча упоминався все, навіть через адвоката. Вкінці написав до неї такого леста:

— Шановна пані! Коли до трьох днів не дістану належної суми, то поміщу в часописах такий анонс:

„Совісно зроблені зуби, мало вживані, з чотирнадцятькаратового золота, дуже дешево продам. Оглядати можна в пані Н. Н., якими вона тимчасом користується"...

Другого дня рахунок був вирівнаний.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА СІЧЕНЬ 1939 РОКУ

СТВОРЕНО ОТСІ НОВІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ:

Український Товариський Клюб, відділ ч. 419, в Пітсбурґ, Па.

Тов. „Запорозька Січ", відділ ч. 421, в Томастон, Конн.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Ференц Дмитро.
В. 3. Фіцула Іван.
В. 8. Ващин Михайло.
В. 20. Якимів Катерина.
В. 22. Данлов Анна Олена, Данлов Іван, Коцур Іванна, Любас Катерина, Манціні Марія, Манціні Михайло, Попел Дженій, Тимець Марія.
В. 23. Башта Олекса, Винник Волтер, Ящишин Анна, Мацко Ніна, Бінковський Іван.
В. 25. Д-р Вахна Ілія.
В. 27. Сировіцька Зоня, Сировіцька Лілїян.
В. 34. Федорко Іван.
В. 43. Деліман Андрей.
В. 48. Сова Данило, Сова Анна.
В. 50. Коблінська Марцеля.
В. 53. Микитюк Розалія, Криванич Іван, Саладяк Василь, Середницький Микола, Усик Віра.
В. 54. Білінський Іван.
В. 58. Донавик Михайло.
В. 63. Гоменда Анна.
В. 75. Маринак Анна, Комаринський Іван, Мариняк Олена.
В. 81. Ястремський Станіслав.
В. 83. Квасінська Марія.
В. 91. Січка Василь, Сандіяґа Григорій, Сандіяґа Ева.
В. 102. Карпінський Микола.
В. 124. Легкий Іван.
В. 125. Попел Каролина, Баран Стефа.
В. 128. Андрошко Михайло мол., Шелава Дмитро, Андрошко Катерина, Дідух Михайло.
В. 130. Габерман Анна.
В. 138. Качмарик Марія.
В. 155. Сегин Юлія.
В. 158. Зозула Василь.
В. 161. Ковальський Лев, Петрошкевич Олена, Фирич Стефан.
В. 164. Сарасіно Фриц.
В. 168. Стець Михайло, Стець Неля.
В. 175. Завлітний Олександер.
В. 180. Пулк Дженій Е., Дорош Софія.
В. 190. Ноґіщ Маріон М., Кавольський Іван.
В. 191. Шашкевич Петро.
В. 192. Ґось Силвестор.
В. 196. Цінюрчин Волтер В.
В. 198. Лисяк Волтер П.
В. 204. Самусик Катерина, Гук Павло, Костів Юрій, Костів Дмитро, Дусаненко Волтер А., Дусаненко Богдан Т.
В. 210. Голдґрин Анна.
В. 219. Драч Михайло, Хомек Іван.
В. 221. Тимець Нетій, Будин Іван.
В. 228. Худинця Ева.
В. 234. Рой Вілям.
В. 235. Бобак Іван.
В. 237. Костяк Вілем, Стеців Теодозія, Кахновець Михалина.
В. 245. Скоропад Вілям.
В. 252. Віґак Евстахій, Віґак Анна.
В. 254. Дзят Осип, Дзят Анна, Япчанська Осипа, Капустинський Іван.
В. 262. Нецьо Франко.
В. 264. Деак Олена Корба.
В. 268. Липка Волтер.
В. 273. Подорожний Василій.
В. 276. Лаврик Андрей.
В. 277. Ярошевич Катерина, Андревс Павлина А., Андревсак Марія, Діякон Катерина, Стефанів Андрей.
В. 280. Подішан Марія, Скаласка Анна.
В. 281. Чмер Марія, Тарнопольський Осип.
В. 283. Хомин Марія.
В. 284. Букстон Альфред.
В. 285. Забич Олена.
В. 291. Шубровський Михайло, Пацьорка Матвій, Непорадний Джеровм, Лесько Волтер, Савчим Михайло.
В. 295. Лесьняк Анна.
В. 305. Сороканич Степан.
В. 310. Савчишин Пилип.
В. 316. Кечмер Ольга.
В. 317. Мозджір Іван, Мозджір Григорій.
В. 318. Голубовський Олекса, Кравчишин Софія.
В. 323. Кархут Осипа М., Янчишин Марія Л.
В. 324. Пришляк Марія.
В. 331. Антонічик Чарлс, Гантус Михайло.
В. 336. Іваночко Марія, Куц Марія, Кревнюх Анна.
В. 343. Павлинів Перла.
В. 345. Луців Федів, Луців Іванна.
В. 348. Кацалаба Тілій.
В. 358. Міхно Дорота.
В. 361. Катулка Алісія, Катулка Осип, Костів Неля, Свистун Іван.
В. 365. Камінська Марія.
В. 369. Поцілуйко Петро.
В. 370. Венечук Михайло, Шумовський Едвард.
В. 371. Ступка Софія, Варченька Параня, Шумська Стефанія, Ступка Петро.
В. 375. Данько Антоній, Данько Стела.
В. 388. Весоловський Михайло, Весоловський Іван.
В. 393. Василців Гелейн К., Сенів Анна М., Максимик Марія, Марчук Лев, Гавриш Волтер, Бунка Микола, Брошньовська Павлина, Брошньовський Микола, Атаманчик Дмитро, Атаманчик Марія, Атаманчик Тереса, Атаманчик Осип Е., Атаманчик Франко, Петровський Іван, Стросник Осип.
В. 397. Пісько Анна.
В. 398. Демко Петро, Олешко Стефанія.
В. 399. Павлюк Едвард, Ла Пойнт Пилип М., Ла Пойнт Мерик Дж., Кармазин Бернард, Гладун Вілям, Антоник Андрей З.
В. 406. Голдавич Франко, Білець Вілям.
В. 414. Брезицький Рудольф.
В. 416. Ковальчик Іван, Романович Волтер, Стефаніс Марія, Стефаніс Марґарета, Кобелеський Реймонд.
В. 417. Андрашко Олена.
В. 419. Козак Джерій, Ласик Юрій, Василик Михайло, Василик Іван, Попович Павлина, Василик Антін, Василик Марія, Кухар Юлія, Майнош Михайло, Майнош Амелія, Король Мирослав, Ласик Володимир, Манджик Анна, Нихай Іван, Саладяк Іван, Попатак Марія, Щурко Осип, Венґжен Лусійл, Король Анна, Лесик Марія, Сулик Анна, Манджик Волтер, Нехай Микола, Кухар Іван, Ласик Милдред, Манджик Стела, Король Борис, Ласик Марія, Двулит Павлина, Попатак Джійн, Кухар Роселда, Котула Іван, Сулик Михайло, Вольсько Іван Ф., Король Волтер, Король Микола П., Ласик Анна, Лесик Вілям.
В. 421. Цяк Тесій Анна, Чесник Пилип, Береза Юлія, Мольтроп Марія, Шеремета Осип, Кіндрат Іван, Береза Андрей, Михнів Теодор, Шеремета Софія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Катанчик Юстина, Пих Анна, Поплавська Ева, Катанчик Павло, Полиняк Данило, Поплавський Антін,* Раповий Володимир,* Тирлич Нестор, Іванцьо Едвард,* Ванцьо Константин, Ванцьо Михайло,* Федак Нетій, Маціовський Михайло, Жира Ефрозина, Рапала Ананстазія, Рапавий Осип.
В. 12. Шелецький Кондрат.
В. 15. Чорна Катерина, Біловус Ольга.
В. 20. Семчук Адам, Семчук Каролина, Костецький Іван,* Костецька Анна.
В. 39. Добрович Петро, Лютеран Михайло, Бура Текля, Пахолик Андрей, Клачко Яким, Гусак Михайло, Гусак Емілія.
В. 78. Старжецький Семко, Козей Василь, Бончак Андрей, Косінський Михайло, Маціовська Юлія, Мацик Михайло, Клапчик Михайло, Фіняк Яків, Вавращко Антів, Вавращко Цецилія, Вавращко Франко,* Ваненчук Антін.
В. 88. Микитяк Дмитро о.
В. 90. Лоштин Іван.
В. 97. Мельник Текля, Мельник Михайло.
В. 102. Кардимаш Михайло.*
В. 106. Гульчій Микола, Савків Ольга, Ющак Максим.
В. 135. Підкалицька Марія, Підкалицький Андрей.
В. 144. Бобола Марія.
В. 216. Янсевич Текля, Олещук Стефанія.
В. 218. Омелян Флоренс А.
В. 219. Вітенюк Анна, Трач Микола, Юрів Демян, Юрів Михайло Т.,* Вітеняк Ілько.
В. 238. Зварич Михайло.*
В. 244. Бендза Василь, Бендза Стефка.
В. 247. Беніцький Іван.
В. 264. Стефора Евелин.
В. 268. Стець Константій, Стець Теодор.*
В. 278. Марикин Анна.
В. 304. Коваль Дмитро.
В. 317. Петрищин Катерина.
В. 338. Савайда Василь, Грицько Іван.*
В. 361. Ленчук Павло, Вовк, Василь,* Заблоцький Михайло, Груховський Данило.
В. 388. Пінкович Анна.
В. 412. Фудяк Михайло, Прислопський Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 20. Скікун Олена, Скікун Іван.
В. 24. Гомзяк Анна, Гомзяк Степан.
В. 25. Волощук Микола о.
В. 50. Сивий Григорій.
В. 94. Скульська Розалія, Скульська Марія.
В. 147. Чорний Павло.
В. 183. Ревак Петро,* Ревак Теодор,* Ревак Осип.
В. 191. Бережінський Юрій.
В. 203. Скульська Анна.
В. 212. Флоренц Анна.
В. 242. Митчак Марія, Митчак Кость.
В. 247. Богоніс Теодор, Богоніс Анна, Богоніс Розалія.
В. 288. Немій Теодор.
В. 292. Козакевич Іван.
В. 296. Коваль Петро.
В. 393. Попадюк Стела.
В. 405. Даниляк Василь, Даниляк Іван.*
В. 406. Тарас Андрей, Тарас Параска, Тарас Ольга.
В. 419. Василик Вілям,* Василик Анна, Костек Михайло,* Костек Анна, Попович Іван,* Ревт Іван,* Возімок Анна, Двулит Дмитро.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 1. Єдиорок Розалія М.
В. 65. Налепа Анна, Налепа Данило.*
В. 128. Дідух Марія.
В. 147. Саврук Волтер.*
В. 219. Савчук Авґуста.
В. 256. Бораковський Степан.
В. 286. Челак Семен.*
В. 334. Маланчак Іван.
В. 397. Пісько Катерина.
В. 414. Куц Анна.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗО СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 312. 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Басалиґа Емілія, Басалиґа Іван, Ґіґович Осипа, Козак Анастазія, Козак Іван, Козак Володимир,* Олесневич Теодор.
В. 9. Пелех Іван, Пелех Анна.
В. 10. Погода Марія, Завідняк Мілько, Погода Іван.
В. 11. Рудий Петро,* Руда Марія.
В. 20. Ногаш Ксеня, Чепко Анастазія, Роленка Анна, Білик Михайло.*
В. 21. Мільчановська Марія.
В. 25. Онуляк Ольга, Грановський Олександер Н., Каштанюк О. Богдан, Левицький Іван, Левицька Меланія, Сибий Ольга.
В. 31. Процак Анна, Процак Катерина, Процак Ксеня.
В. 40. Макаровський Андрей.
В. 41. Морозович Анастазія, Морозович Михайло.
В. 42. Тютюник Володимир.
В. 61. Спіч Михайло, Дебич Марія.
В. 81. Шуба Михайло.
В. 99. Бацько Юлія.
В. 112. Смит Марія.
В. 120. Лаврик Григорій.
В. 122. Пулик Мирослав,* Пілюк Іван, Пілюк Анна.
В. 135. Терленький Михайло.
В. 139. Микитяк Іван.
В. 141. Біль Осип.
В. 142. Левчак Стефанія, Левчак Станислав,* Левчак Андрей,* Левчак Андрей.
В. 146. Грабовська Ольга, Андрусько Ольга.
В. 147. Карпевич Дмитро, Сивий Михайло,* Виняр Стефанія, Ракочий Анна.
В. 158. Бацько Василь.
В. 175. Червак Михайло.*
В. 180. Ільчишинн Анна.
В. 183. Демчик Артер, Малярський Константин.*
В. 193. Нестор Катерина, Януш Анеля, Януш Войцех, Дзюрняк Марія, Гайдук Василина, Брудний Стах.
В. 201. Луців Анна.
В. 209. Черепаняк Анастазія, Попіл Вікторія.
В. 213. Коваль Іван.
В. 216. Мацькович Софія.
В. 229. Лисик Емілія, Лисик Катерина.
В. 230. Миґаль Іван.
В. 234. Слись Олена.
В. 235. Адрицьь Юрій, Богаченко Василь.
В. 237. Стецула Анна, Стецула Василь.
В. 238. Зварич Роман.
В. 242. Найдух Марія, Мазур Теодор,* Оленич Ева, Оленич Семен, Любянецький Іван, Найдух Василь.
В. 247. Белей Павло,* Біян Анна, Білик Катерина, Білик Ольга.
В. 251. Буй Стела.
В. 259. Ґула Стенлий.*
В. 274. Телапак Анна, Телапак Вероніка.
В. 278. Шваничик Микола.
В. 292. Ґеник Карло.
В. 301. Дідух Петро, Меренков Емілія.
В. 304. Барна Михайло, Попелюк Андрей, Вернаївський Семен, Вернаївська Марія.
В. 307. Прусь Петро, Прусь Анастазія.
В. 334. Костирка Іван, Конрад Юрій, Сеник Василь, Сеник Марія.
В. 335. Степанчук Марія, Степанчук Микола.
В. 358. Свет Елисавета.
В. 359. Будник Марія, Будник Палій, Сута Яків,* Шумило Михайло,* Жихович Катерина, Жихович Іван.
В. 362. Фірич Юлія.
В. 365. Горват Марія, Горват Тесій, Сабрінська Марія А., Загібайло Іван.*
В. 371. Малецький Михайло,* Біленька Елисавета.
В. 385. Гавриш Петро.
В. 392. Гордзевич Адам.
В. 395. Ривак Михайло.*
В. 396. Халюпа Анна.
В. 399. Починок Михайло П.*
В. 404. Клячаний Катерина.
В. 409. Сливка Юрій.*
В. 414. Блаґітка Марія М.
В. 416. Кобелевський Реймонд.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 21. Сенків Степан.
В. 86. Тарас Адрей, Тарас Параска, Тарас Ольга.
В. 94. Козакевич Іван, Чепак Михайло.*
В. 95. Чорний Павло.
В. 96. Двулит Дмитро,* Костек Михайло,* Попович Іван,* Василик Вілям,* Ревт Іван,* Василик Анна, Возімок Анна, Костек Анна.
В. 105. Немій Теодор.
В. 155. Розик Андрей, Розек Ева, Розек Іван.*
В. 171. Білик Ева.
В. 173. Богоніс Анна, Богоніс Теодор, Богоніс Розалія.
В. 217. Ґржимковська Марія.
В. 364. Сивий Григорій.
В. 365. Митчак Косць, Митчак Марія.
В. 406. Даниляк Іван,* Даниляк Василь.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 1. Єдиорок Розалія М.
В. 65. Налепа Анна, Налепа Данило.*
В. 128. Дідух Марія.
В. 147. Саврук Володимир.*
В. 219. Савчук Авґуста.
В. 256. Бораковський Степан.
В. 286. Челак Семен.*
В. 334. Маланчак Іван.
В. 397. Пісько Катерина.
В. 414. Куц Анна.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗО СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧ.:

В. 312. 1 член.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 6. Фридрик Анна.
В. 134. Капраль Франя.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗО ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 21. Кузмик Анна.
В. 45. Карнав Анна.
В. 58. Смольніцький Іван.
В. 81. Будагазій Іван.*
В. 86. Мішура Анастазія.
В. 93. Тітик Марія.
В. 175. Макара Микола, Макара Олена.
В. 310. Сколоздра Іван.
В. 371. Шумська Марія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 2. Лучковський Іван.
В. 50. Кмітко Іван.
В. 70. Офяра Андрей.
В. 72. Слоньовський Михайло.
В. 86. Шпинка Данько.
В. 91. Шпук Іван.
В. 99. Лаврів Микола.
В. 127. Макуч Вілям.
В. 155. Петрів Данило, Ваверчак Іван.
В. 160. Шустак Осип.
В. 191. Ґарбовський Андрей.
В. 223. Потічко Іван.
В. 234. Висоцький Валерій.
В. 239. Цупер Андрей.
В. 326. Ґашковська Саломея.
В. 334. Сутай Марія.
В. 403. Шпинка Данило.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком січня 1939 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	24,443
В місяці січні 1939 р. принято нових	231
В місяці січні 1939 р. принято наново	90
В місяці січні 1939 р. принято з переступ. листами	38
В місяці січні 1939 р. принято зі старого роду обезпечен.	1
В місяці січні 1939 р. принято з інших кляс обезпечен.	11
Разом	24,814
В місяці січні 1939 р. суспендовано	138
В місяці січні 1939 р. відійшли з переступ. листами	29
В місяці січні 1939 р. відійшли до інших кляс	11
В місяці січні 1939 р. відійшли до нового роду обезпеч.	1
В місяці січні 1939 р. відійшли на безплатне продовж.	2
В місяці січні 1939 р. відійшли зо зворотом у готівці	10
В місяці січні 1939 р. померли	18
Разом	209
З кінцем січня 1939 р. в У. Н. С., було дорослих членів	24,605

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРЕЙ РІД:

В клясі А. на $ 250	8
В клясі А.А. на $ 500	111
В клясі В. на $ 750	17
В клясі Я. на $1000	232
В клясі В.В. на $1500	8
В клясі С.С. на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500 на $ 500	466
В клясі О-1000 на $1000	326
В клясі О-1500 на $1500	4
В клясі О-2000 на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500 на $ 500	1,714
В клясі Р-1000 на $1000	935
В клясі Р-1500 на $1500	7
В клясі Р-2000 на $2000	4

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500 на $ 500	1,025
В клясі Е-1000 на $1000	369
В клясі Е-1500 на $1500	7
В клясі Е-2000 на $2000	5

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі W- 250 на $ 250	2
В клясі W- 500 на $ 500	1,975
В клясі W- 750 на $ 750	2
В клясі W-1000 на $1000	2,867
В клясі W-1500 на $1500	11
В клясі W-2000 на $2000	7
В клясі W-3000 на $3000	1
В клясі W-ріжні суми	123

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100 на $ 100	6
В клясі Т- 250 на $ 250	225
В клясі Т- 500 на $ 500	4,100
В клясі Т- 750 на $ 750	607
В клясі Т-1000 на $1000	9,165
В клясі Т-1500 на $1500	214
В клясі Т-2000 на $2000	57
Разом	24,605

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 22. Данлов Волтер 2, Данлов Іван 2.
В. 23. Бача Ольга.
В. 34. Ґебет Альберт.
В. 53. Микитюк Олена, Кріванич Марія, Середницький Осип, Кріль Мирослав, Ласик Ґеновефа, Середницький Іван, Брановська Евгенія.
В. 63. Ядловська Надя.
В. 75. Мариняк Евгенія.
В. 96. Манджик Михайло, Ласик Андрей, Нехай Марія, Попатак Роза А., Філовят Анна, Філовят Едвард, Філовят Елисавета, Філовят Олена, Філовят Михайло, Попатак Волтер.
В. 116. Ґогр Франя.
В. 125. Баран Ірина Надя.
В. 128. Шелева Ґеня, Шелева Володимир.
В. 130. Геберман Павло.
В. 151. Вагнер Марґарета Е.
В. 164. Клінґер Гарвей К.
В. 193. Молодович Олександра 2.
В. 204. Бойко Степан 2.
В. 221. Бодак Кароліна.
В. 225. Харасим Марія
В. 230. Філь Степанія, Сосновська Марія.
В. 247. Процак Теодор.
В. 252. Немінська Арлена.
В. 277. Солецька Дорота.
В. 280. Карпак Михайло
В. 287. Литвиняк Михайло.
В. 292. Сушицька Анна.
В. 312. Соловінська Софія, Соловінський Волтер, Соловінський Яків, Соловінський Іван, Соловінська Анна.
В. 358. Свет Вілем.
В. 361. Захарків Анна 2.
В. 371. Ступка Дорота, Конопада Софія.
В. 379. Морозюк Вілем.
В. 388. Весолоський Антін, Весоловська Антоніна.
В. 393. Атаманчук Омелян, Атаманчук Тома, Богдан Надя, Богдан Мек мол., Брошньовська Маріянна, Броньовська Софія, Брошньовська Верґенія, Чикала Арлена, Чикала Юна, Шавалюк Волтер, Петровська Анна, Недоґін Петруня, Менжинська Осипа, Менжинський Стенлей, Марчук Василь, Максимик Дмитро, Шавалюк Григорій, Шавалюк Олена, Стросник Осип.
В. 398. Демко Волтер.
В. 419. Ліс Евген, Ліс Долорес, Король Бенедик, Король Верґенія М.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Вайтович Осип.
В. 43. Бастян Іван.
В. 217. Шкапій Марія, Шкапій Михайло.
В. 233. Карасевич Петро, Карасевич Микола, Карасевич Анна.
В. 244. Бенза Павлина, Бенза Осип.
В. 371. Остаховська Анна.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 20. Скікун Анна.
В. 94. Скульська Олена, Скульська Юлія.
В. 361. Галичин Ольга 2, Сцібӓйло Любомира О. 2.
В. 370. Ґузар Марія.
В. 405. Даниляк Еленора, Даниляк Софія, Даниляк Микола.
В. 406. Тарас Михайло.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 164. Лило Мирон 2.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 20. Ногаш Марія.
В. 22. Марущак Лілій.
В. 52. Вавришин Ольга.
В. 62. Горбатий Іван, Горбата Анна, Горбатий Петро.
В. 78. Маційовський Осип.
В. 88. Князяк Олена, Князяк Григорій, Петрущак Андрей, Петрущак Стефан.
В. 123. Дорош Олена.
В. 142. Левчак Едвард, Бутинець Тереса, Бутинець Андрей, Левчак Іван, Левчак Фредерик, Левчак Лев, Левчак Осип, Левчак Франко.
В. 164. Возьняк Ілько, Возьняк Іван.
В. 234. Слись Ванда.
В. 274. Конишак Степан.
В. 301. Дідух Теодор.
В. 334. Сеник Володимир.
В. 335. Степанчук Григорій, Степанчук Едвард, Степанчук Олена.
В. 359. Будник Андрей.
В. 385. Гавриш Олена М.
В. 392. Леосько Стела.
В. 393. Скоропад Арлена І.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 1. Ференц Дмитро.
В. 20. Якимів Катерина.
В. 81. Ястремський Станіслав.
В. 83. Квасінська Марія.
В. 91. Сендеґа Григорій, Сендеґа Ева.
В. 124. Легкий Іван.
В. 180. Пулк Ева Е., Дорош Софія.
В. 196. Цінюрчин Володимир.
В. 198. Лисяк Петро В.
В. 228. Худинця Ева.
В. 234. Рой Василь.
В. 235. Бобак Іван.
В. 254. Капустинський Іван.
В. 268. Липка Владимир.
В. 276. Лаврик Андрей.
В. 285. Забич Олена.
В. 316. Архетка Ольга.
В. 318. Кравчишин Софія.
В. 324. Пришляк Марія.
В. 336. Іваночко Марія, Кревнюх Анна, Куц Марія.
В. 361. Катулка Ольга, Катулка Осип, Костів Анастазія.
В. 365. Камінська Марія.
В. 371. Шумська Стефанія.
В. 398. Олешко Е. Стефанія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 86. Тарас Михайло.
В. 155. Розик Володимир.
В. 361. Ґузар Марія.
В. 406. Даниляк Еленора, Даниляк Софія, Даниляк Микола.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 164. Лило Мирон.

ДІТИ ПОМЕРЛІ:

В. 107. Миндак Катерина.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком січня 1939 р. було в У. Н. С. дітей членів	8,260
В місяці січні 1939 р. принято нових	83
В місяці січні 1939 р. принято наново	10
В місяці січні 1939 р. принято з переступними листами	12
В місяці січні 1939 р. принято з інших кляс	2
Разом	8,367
В місяці січні 1939 р. суспендовано	33
В місяці січні 1939 р. відійшли з переступними листами	6
В місяці січні 1939 р. відійшли до інших кляс	1
В місяці січні 1939 р. відійшли до старших членів У. Н. Союзу	30
В місяці січні 1939 р. померли	1
Разом	71
З кінцем січня 1939 р. в У. Н. С. було дітей членів	8,296

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В 1-шій клясі за 25 ц. місячної вкладки	5,668
В 2-гій клясі за 50 ц. місячної вкладки	1,754
В 3-тій клясі за 50 ц. місячної вкладки	874
Разом	8,296
З кінцем січня 1939 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	32,901

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за січень 1939 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут орґанізації; інакше вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж січня 1939 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. рек. секретар.

НАРІД, ДЛЯ ЯКОГО САРДИНКИ ОДИНОКА ПОЖИВА.

В 1926. році вибухла була революція на найдальше висуненому краю Европи, в Портуґалії. Проводив революцією портуґальський герой зо світової війни, марщал Ґомез да Коста, знаменитий стратеґ. Революція ця видвигнула нову людину, диктатора Олівіяра Салязара, завдяки якому відродилася Портуґалія.

Портуґалія, як й Еспанія, була країною контрастів, де попри пребагату плютократію і аристократію, що жила в сяйві своїх довжезних назвищ, живуть нуждарі, що ввесь божий рік вдоволяються одинокою поживою, доступною за найменші гроші — сардинками. Ті сардинки, у портуґальських умовинах є таким самим синонімом нужди, як нпр. у Галичині бараболі, а таки краще віджвиляється портуґальський н у ж д а р сардинками, ніж наш селянин бараболею.

А всеж портуґальський селянин і робітник не кривдує собі. Може до вдоволення причиняється і те, що від часів влади Салязара у портуґальській републиці не було ніодної ліцитації за податки! Це найкраща пропаґанда.

І то може бути.

Два летуни зустрічаються в повітрі.

— Галльо! — кричить один, — ти куди?

— На північ, — відповідає другий. — Лечу на бігун, мушу зробити собі оклади з леду, бо як я летів над Везувієм, то попарив собі руку.

Пех.

— Я знайшов учора в трамваю 20-доляровий банкнот. На мій запит, хто загубив ці гроші, ніхто не зголосився і я тоді поділився грішми з кондуктором.

— О, то ти мав учора щасливий день!

— На жаль, ні... Бо коли я вернувся додому, запримітив, що то я сам загубив банкнот.

ЛЮДИНА У СТАРОСТИ

Старість — це період життя людини, який на жаль кожного чекає. Питанням старости цікавилися фільософи та вчені віддавна. Знаний є нпр. афоризм Ціцерона в його 84 році: „Життя знає тільки одну дорогу, і та дорога проста. Кожна її фаза має свій характер, — слабість є прикметою дитячого віку, загонистість молодечого, повага личить дозрілому, а дозрілість старому".

Два дослідники вигляду людського життя Шпірац і Шкот зобразили ґрафічно кривою лінією ту повільну, але поступневу і нестримну переміну. З цього рисунку видно, що переміна матерії зачинає зменшуватися вже від дитинства, розвиток мязів осягає свій найвищий ступінь коло 30 р. життя, дещо пізніше полове життя, а коло 60 р. життя доходить до найвищого розвитку інтелектуальне життя.

Життя і зовнішні чинники.

Ті зміни у життї людини відбуваються так повільно і непомітно, що життя дає враження тяглости. Така змінна вигляду життя у людини можлива завдяки багатьом чинникам, що устійнюють дію людського орґанізму і дають змогу жити в найріжнородніших умовинах. Завдяки розвиткові культури і цивілізації людина вміє сьогодні поправляти ті зовнішні чинники, що мають вплив на хід її життя і скріплювати сили орґанізму, що боронять його перед шкідливим впливом природи. Завдяки науковим здобуткам людина вміє також лекше пристосовувати своє життя до своїх потреб. Тому теж довгота віку людини значно зросла, — як це подають нпр. американські статистики, де вік мешканців Північної Америки від 1840 р. продовжився з пересічного віку 41 літ до 60 років, себто майже на 50 прц.

Одначе без огляду на зріст культури людини і хист пристосовувати свій орґанізм до ріжних обставин і змін у свому середовищі, без огляду на розвиток усіх галузей знання — життя зі своїми здобутками і розчаруваннями залишає в орґанізмі людини глибокі сліди і зміняє риси орґанізму як його цілости. Ті зміни доводять до стану старости орґанізму, з її невблаганним закінченням — смертю.

Прикмети старости.

Першою прикметою старости є зменшення досконалости чинників, що реґулюють життя людини. Старець зносить холод та спеку гірше від молодого. Доказом є тут статистика Вестерґарда, з якої видно, що відсоток старих людей, що вмирають у часі гострої зими є більший, ніж у літі. На великих висотах старець легко тратить сон і його працездатність дуже зменшена. Підчас недуги орґанізм старця невсилі витворити високої гарячки, що є оборонною реакцією проти недуги. Такі недуги як тиф, запалення легенів у старців часто проходять без гарячки. Хороби нападові (астма, виприски, міґрена, ґіхт) легко набирають хронічного характеру, бо орґанізм не може їх перемогти. Тому що мірою життєздатности орґанізму є сила з якою він опирається смерти, то згадані явища свідчать про сильне зменшення оборонности орґанізму у старости.

Сон у старости.

Одною з визначних прикмет старости є розладдя сну. Сон молодої людини є однофазовий, себто по більш-менш 8-годинним сні приходить 16 годин без сну. Інакше у старої людини. Глибина його сну над ранком, не має повного враження відпочинку і відсвіження такого, як молоді люди. Неправдивий це погляд, буцімто старі люди потребують менше сну, а їх нічний сон їм не вистарчає. Через те сон старця стає дво-фразовий, — старець спить вчасі дня — пополудні і так його загальне число годин сну навіть більше ніж в молодих.

Кровоносна система.

Дальшою важною прикметою старости є зменшення гнучкости і здібности звужувати та розширювати стіни кровоносних судин, що творять густу сітку проводів, де кружляє по орґанізмі кров і доходить до найменшої навіть клітини нашого орґанізму. Вони деревіють. Головною причиною є тут т. зв. склероза кровоносних судин, що повстає від складаного вапна в їх стінах і від стінах і від занику їх мязів, що дають кровоносним судинам їх елястичність. Склероза кровоносних судин є причиною зменшення допливу життєздатної крови до важних для життя органів людини і стає причиною їх занидіння. Вона стає також причиною їх занидіння. Вона стає також причиною збільшення тиску крови, а це знову ослаблює значно серце.

Усі вище згадані переміни в орґанізмі людини є наслідком зуживання життєвої енерґії орґанізму людини якої орґани не витримують довшої праці ніж кількадесять років, що є межею віку, призначеною покищо нам природою.

(„Діло").

ВІД УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ОДВУ

У СПРАВІ ПОМОЧІ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Як уже було проголошено в „Свободі", то Український Червоний Хрест переслав з початком січня ц. р. 126 пак вживаної одежі до Карпатської України.

Хотяй Управа У. Ч. Х. просила громадянство, щоби приспішити збірку річей, так щоб усі річи були вислані одним великим транспортом, то одначе так не сталося. Бо по першій висилці одежі Управа У. Ч. Х. отримала повідомлення від деяких громад, що вони ще не викінчили вповні збірок, а тому просять Управу У. Ч. Х., щоб продовжити збірку ще на якийсь час. Це й зроблено.

Отже подаємо до відома громадянству, що цього тижня закінчено остаточно збірку річей. Всі річи вже споковані й будуть вислані до Карпатської України на днях. **Тому від сьогодні Управа У. Ч. Х. не буде вже принимати більше річей,** бо малої посилки не оплатиться висилати.

Маючи на увазі, що передтим вислано 126 пак, а тепер висилається 20 пак, то всіх пак вислано разом 146. Вони важили вище 50,000 фунтів.

Управа У. Ч. Х. складає отсею дорогою ще раз подяку всім тим громадянам, які передали убрання, обуви і поживу для висилки бідному населенню Карпатської України. Зокрема дякуємо всім тим працівникам, що не жалували свого труду, ходили хата від хати і збирали річи.

При тій нагоді повідомляємо тих усіх громадян і ті всі товариства, що свого часу складали й присилали до Управи У. Ч. Х. свої жертви на будову захисту для політичних скитальців, що разом усіх жертв уплинуло $1,000, і ту суму переслано в січні через Обєднання на будову згаданого дому в Карпатській Україні.

Управа У. Ч. Х. продовжуватиме тепер збірку на цю так важну й корисну потребу. Тому взиваємо в першій мірі всі відділи У. Ч. Х., а також прохаємо все громадянство, складати дальше жертви на ту ціль.

УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ОДВУ

Стефанія Галичин, голова — Оля Небор, секретарка

СОЮЗОВЦІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ 126 З SLICKVILLE і 400 З ISELIN, PA.

Подаємо до відома, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

членів згаданих відділів відбудуться

21. ЛЮТОГО 1939. Р. В ГОД. 7:30 ВВЕЧІР В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ В SLICKVILLE, PA.

На зборах буде приявний організатор В. Загаєвич, який подасть потрібні вияснення і інформації в організаційних справах.

Марія Малевич, заст. гол. предсідника.

СТАРИННИЙ ЛЬВІВ

Місто Львів оснував український князь Лев, син Данила. Одначе Львів не є такий старий, як були нпр. міста Плісниско, Галич, Звенигород, Перемишль і Теребовля. Львів, первісно побудований між 1250 і 1255. роком, в 1261. році був на приказ татарського воєводи Бурундая розвалений, одначе зявився знову як укріплене місто в 1285. році. Татари серед зими пі проводом Телебуги цілі два тижні даремне намагалися здобути укріплений наново Львів. Телебуга тоді то розложився бив. під Львовом і не зважаючи на те, що українській князь тієї країни (Лев) був його союзником, обложив Львів і цілі два тижні нікому з міста вийти не дозволив, а хто поважився таки перекраститися, того татари обдирали до нага і так пускали або вбивали.

Слід давнього Львова, побудованого нашим князем, бувби пропав, бо на приказ польського короля Казимира стали будувати на іншому місці.

До означення положення первісного Львова служать старовинні акти та документи. Колиб не ті акти, ми сьогодні не моглиб знати, в якому місці стояв Львів, що його побудував наш князь Лев. В 1647. році переводили люстрацію границь між міськими та замковими ґрунтами франков ських ланів, дарованих королем Казимиром і князем Владиславом Опольським для Львова, побудованого на новому (нинішньому) місці. При побочі документів, що торкаються закупна ґрунтів Томою Горецьким під Горою Льва з 1555. році та при помочі фундаційних документів, що відносяться до оснування монастиря босих кармелітанок у Львові і вкінці при помочі фундаційного документу для церкви св. Миколи з 1290 року — можна точно означити **положення первісного Львова, спаленого польським королем Казимиром у місяці квітні 1340 рику.** На основі тих документів і хронік (літописів) можна ствердити, що:

Гора Льва, від якої починалися франконські лани, а на якій ще в 1647. році стояв знак або граничний копець під назвою „ляпіс Леоніс", себто камінь Льва, взяла цю свою назву від княжого Левового замку, який був на ній побудований. Довкола замку простягалося стародавне місто з домами бояр і з домами купців. Знімається ця гора понад костел св. Войтіха, побудований 1585. р., тепер перемінений на військовий магазин. Львівський хронікар Зіморович в 17. столітті виразно каже, що на цьому місці передтим стояв памятний хрест. І справді кожний і тепер може переконатися, що згаданий магазин (костел) стоїть у заглибині між верхами горбів, наче вривщись і скрившись у цю заглибину. Гора Льва над костелом св. Войтіха була одною горою з усього того ряду гір, котрі від нинішньої Замкової і від сплянтованої уже нині Лисої Гори тяглися понад селом Знесінням аж по село Кривчичі. Були ті гори значно вищі, ніж нині. Ті гори мали прикметні ім назви, як: Камінна, Льва, під якою на віддаль „слабого вистрілу з лука" (як сказано у візії границь із 1647 року) від Камінної Гори стояв двір Горецької, Вовча Гора вже коло Кривчич недалеко села Лисиничі і тим подібні назви. Каміноломи вчасно тут основано, бо треба знати, що з каменя, який тут добували, збудували в 14—16 століттях камінний Львів. Були тут і городи, засаджені винною лозою, ошкарповані, які працьовиті німецькі кольоністи міста Львова на південному склоні тих гір уладили. Так затерлися сліди давніх земляних укріплень і перемінили їх в один протяжний, одностайний хребет. З тієї гори можна було бачити луну горіючого міста Холма, що віддалений від Львова на 20 верств (про що пожежу згадує Іпатієвський Літопис).

Загалом терен Львова ще в 17. столітті був більше нерівний, ніж нині; численнійші гори, ніж нині окружали львівську кітловину, а між тими горбами вились більше круті яруги. Довкола Львова були **густі ліси,** а споміж горбів і з лісів витікало 17 потоків, із яких один наведено в люстрації з 1647. року і виразно названо срібним потоком (стшібрни поток).

Від костелика св. Войтіха (себто магазину коло нинішнього Високого Замку) вели дороги до нинішнього міста і ті дороги ще в фундаційнім документі Якова та Теофілі Собіських із 1642. р. згадані під назвою „антікве віе", себто старинні дороги. При тих дорогах, між горою Льва та Лисою, понижче, стояв двір Даниловичів, чи пак Теофілі з Даниловичів Собіської. **Родина Даниловичів, із якої походила мати короля Івана Собіського, була українська.** Значом українські родини польщилися наслідком подружних звязків із польськими вельможами. Що родина Даниловичів жила біля гори Льва, доказує їх двір на Стрільниці, згаданий у фондації Теофілі з Даниловичів Собіської.

Недалеко двора Даниловичів стояв монастир реформатів, побудований в 1592. році. Реформатів спровадив до Львова львівський староста Мнішек із Перемишля. Зак збудували цей монастир, скопали високу гору, яка перевищала всі львівські будинки, а тягнулася аж до міських окопів. Три роки скопували цю гору, поки не повстала рівна площа, на якій збудували монастир. Працювали при скопуванні гори всі мешканці Львова, старі й молоді.

Недалеко костела реформатів був двір Жолкевських, який згорів 1653. р. підчас облоги Львова Богданом Хмельницьким.

Далі за реформатами стояв двір Гербуртів, який в 1595. р. перемінили на монастир бернардинів. Родина Гербуртів переселилась до Галичини ще за володіння галицько-волинського князя Данила у другій половині 13. століття і зовсім зукраїнщилася.

Костелок Марії Сніжної первісно побудували з дерева **німецькі наємні вояки** короля Казимира Великого. Понижче костелка Марії Сніжної стояла старовинна українська церква св. Миколая, а ще далі у стіп Замкової Гори старовинний монастир о. о. Василіян під покровом св. Онуфрія.

Костелок св. Івана, який вважають найстаршим будинком у Львові, **був первісно церквою монастиря** о. о. Василіян. Ще в 1615. р. — пише історик Піравський — памятали старші люди, як декан костелика св. Івана, Крупський, виступав із процесіями, зодягнений зверха в шкіряний одяг, у шапці, підшитій футром, із остроґами і зі списом, радше подібний на лицаря-вояовника, ніж на духовника. Тоді ще, той костел не був польський лише належав до Василіян вірменського походження. Черців тих спровадили до Львова підчас хрестоносних походів на основі папських буль. На т. зв. старім ринку коло церковці св. Івана, згідно з міськими актами з 1498. року, українці та вірмени вели замінну торговлю, міняли тканини, полотно, сукна та дорогі кожухи за воли та взагалі рогату худобу.

Дальше Львів на північному заході окружав Лису Гору і йшов поза монастир св. Онуфрія, де його окружали густі бори. В тих борах із давен-давна був монастир черців-пустельників, як усюди на Україні, де прийнялися чернече життя.

Напроти Лисої Гори знімалась друга **Гора св. Юрія,** понад краківським передмістям, також заросла відвічними буковими лісами. На тій горі вже за часів українських князів **литовський князь Войшелк, хресний батько сина князя Льва, Юрія,** побудував монастир, також із черцями-пустельниками.

Понад старинним містом князя Льва, знімались **двори бояр,** наче ластівячі гнізда, чимраз вище й вище. Король Казимир, як уже сказано, спалив це місто, а ту частину, що знімалась по горах, оставив пустко.**Нове місто побудував первісно з дерева** в кітловині, в якій сходились і спливались потоки з довколичних гір і лісів. Місто скріпив муром, що окружало його звідусіль, і двома замками: один у долині при новопобудованім місті, другий на стрімкій горі, себто на вершку нинішнього Високого Замку, з каменя та цегли. **В 1527. році це деревляне місто згоріло, а на його місці побудували камяний Львів у XVI. і XVII. столітті.**

Із замків (веж), що були в окружних мурах міські цехи, кожний цех із своєї, боронили приступу ворогів до міста. Між одним і другим муром, що окружав Львів, ішов вал, між двома глибокими ровами, які, як грозила небезпека, наповняли водою з прилягаючої Полтви.

СУДДЯ ПІД РОЗСЛІДОМ.

Суддя Мартин Ментон, проти котрого піднесено закиди, що він узяв від ріжних осіб, котрих справи він розглядав, понад $40,000.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

Враження з аматорської вистави.

В неділю дня 29. січня відвідав я місто Мінеаполіс, щоб полагодити деякі свої справи. Пережив я в Америці половину свого життя, але, коли мова про неділю і церкву, то відчуваю те саме, що відчував колись в Ріднім Краю. Ось тому і зайшов до української греко-кат. церкви на відправу і там довідався, що вечером буде в домі „Просвіти" вистава штуки „Юлія Мученица". Думаю, треба піти.

Заки зачалася вистава, один молодий громадянин повідомив, що треба зносити одежу і біллля для Карпатської України. Піднеслася куртина і бачу ніби русалку між деревами і квітами. Надійшла друга краля. Це були, як можна було пізнати з розмови, християнки з перших століть християнства. В другім акті бачив я римських патриціїв, невільників, тощо. Говорили вони такою гарною українською мовою, що я був певний, що це якісь українські інтеліґенти зі старого краю. Та вкінці павзи довідався, що всі вони це тут роджені наші діти. Вивчили їх так добре володіти нашою мовою наші Сестри. Так мені сказала моя сусідка. І вичислила навіть імена тих дітей: Софія Харчин, Настуня Соломон, Олюся Романів, Маруся Бойко.

Була перерва, а оркестра грала українські пісні. Зачався наступний акт. Бачу на сцені поганське божище й християнку, яку приволікли, щоб перед ним кадила. Вона відмовляється. Тоді приказують її саму принести у жертві божищу. Кінцевий акт представляє хрест з розпятою християнською дівчиною. Це та, що видалась мені на початку русалкою. Під хрестом клячів молодий римлянин, а далі клячіли невільники-розпятої її батько (С. Степаньчак). Це все робило надзвичайне враження. І потрясло мною до глибини. Я дійсно вдячний громаді, що побачив цю виставу та був серед своїх людей.

Іван Третькевич,
з Билис, Норт Дакота.

Уживаний в цілому світі від 1867

УЖЕ ВИЙШЛА
накладом
ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ
СЛАВНА ПОЕМА ІВАНА ФРАНКА

МОЙСЕЙ

в англійськім перекладі
ВОЛОДИМИРА СЕМЕНИНИ
з передмовою Степана Шумейка
про життя й літературну діяльність
Івана Франка.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовляйте в книгарні „Свободи":
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИТАННЯ ПОЛЬСЬКИХ ҐАЗЕТ.

Радо прочитав я в „Свободі" голоси читачів, які відгукнулись на мій допис щодо читання польських часописів. Цю справу деякі дописувачі добре висвітлили і можливо, що дальші завваги на цю тему були уже зайві, якби не те, що тут вмішали — Шевченка.

Вправді Шевченко написав: „І чужому научайтесь, свого не цурайтесь", але звідки п. Гнат Климишин знає, що це відноситься до польських ґазет в Америці? Бо чи з тих ґазет можна нам щось путнього навчитись? Таж ті ґазети допомагають Польщі наш нарід деморалізувати і нищити! Таж та польська преса постійно цькує проти української преси і змагає до того, щоб її знищити. Знаючи духа Шевченка, не можемо навіть подумати, щоб він бажав собі такої „науки", якою дише польська преса.

Шевченко писав свої думки в часі, коли Україні треба було справжньої, західньої науки та ширшого світогляду. Тому поет накликав: „чужому научайтесь". Але це не значить, що це не значить, що тим „чужим" є польська преса. Ми від поляків набрали вже досить „науки". Сам п. Климишин знає, скільки то українці дістали „диплємів" в часі польської „пацифікації". Досить нам тої „науки". І тому проч з нею з українських хат!

Хто з українців хоче слухати Шевченка і „чужому научатись", хай учиться від розумних і свободолюбних американців. Чому цілувати ту польську нагайку, що нас бє? Це рабство, а Шевченко рабства не любив. Подібними цитатами із Шевченка ми лиш доказуємо, що ми його не розуміємо.

В Америці повинні ми любити своє і шанувати американське, бо це також наше, бо ми є — американські горожани. Тут є багато доброго до науки. Шевченко сказав: „Думайте — читайте". А це не є розумне думання, коли накликаємо до читання польських ґазет в Америці.

Отож Браття і Сестри: „думайте — читайте".

Ічужому научайтесь, але доброму, розумному.

Я. Нестор.

ВЕРТАЮТЬ.

Завдяки українському культурно-політичному напрямкові Карпатська Україна під проводом теперішньої влади зісталася в рамках Чехо-Словацької держави. Я досі належав до так званого „русского" напрямку, який вели зрадники Бродій та Фенцик, що продавали наш край і наш народ мадярам і полякам.

Тепер я сам, без чужого впливу заявляю, що відмовляюся від всякої праці й від шкідливої ідеольогії „русского течія" та святочно обіцяю, що завжди й всюди буду працювати в користь українського народу і його культури і та в користь Карпатської України і всієї федерації, в інтересі братнього співжиття українців, чехів та словаків. „Русскую" орієнтацію вважаю зрадницькою й шкідливою для нашого народу та країни, вона нас намагалася завести в чуже ярмо, про що я скоріше не міг знати, я провидів тільки тоді, коли факт зради Бродія й Фенцика був доконаний. Я, правда, не був ніколи членом партії цих зрадників, але тепер жалію взагалі, що колись працював у користь „русского" напрямку, який був тільки покришкою для чорної праці цих зрадників.

Ольдрих Ступка,
нар. учитель в Кузьмині.

ПОДОРОЖНІ МРІЇ ВЕСНОЮ

Як зима наближається до кінця, мешканці цього краю, що родилися поза його границями, починають мріяти про весну в рідному краю. Спомини дитячого віку, про приятелів і кревних наповняють їх ум. Серця американських українців наповняються вщерть бажанням провести Великдень найкраще з усіх свят, у краю, де вони родилися.

Цього року ці весняні мрії можуть легко сповнитися для тих подорожних, що рішуться приступити до одної з Великодних Прогульок Гапаґ-Лойду. Поспішний пароход Лойду **Бремен** виплине з Ню Йорку 29. березня, а пароход Гапаґу **Дойтшлянд** виплине з Ню Йорку 30. березня. Оба кораблі допливуть до європейських портів на час, щоби всі пасажири доїхали до свого місця призначення перед Великоднем.

* * *

Хто хочби раз подорожував на пароходах Гапаґ-Лойду, той усе буде знову вибирати ці пароходи на подорож до Европи й назад. Наприклад, у 1936 році 136,247 пасажирів подорожувало кораблями Гапаґ - Лойду, переплакаючи Атлянтик сюди й туди і кружляючи для приємности. Причини цієї популярности стануть вам ясні при найближчому нагоді, як ви теж поїдете Гапаґ - Лойдом.

* * *

Ввиду оживлення інтересу поза границями до вистав у Ню Йорку й Сан Франсіско багато американських українців запросить своїх кревних і знайомих відвідати їх, провести з ними тут вакації та побачити Світову Виставу. Щоби заохотити до такого подорожування до Америки, Гапаґ - Лойд проголосив зниження цін подорожі почерез океан з Европи й назад. Знижена ціна подорожі в оба боки буде виносити лише півтора разів більше, ніж подорож на схід; отже ціна подорожі в оба боки значно знижена. Подорожні мають право перебувати в Злучених Державах 28 днів, в котрі то не вчислається ані для прибуття до Ню Йорку ані для виїзду з Ню Йорку. Підчас такого чотири-тижневого побуту можна влаштувати повну програму для оглядин.

Гапаґ - Лойд проголосив недавно ще одну новину про свої лінійні кораблі **Берлін** та **Ст. Луїс.** На обох кораблях знесено туристичну клясу, а всі знаменитї кабіни віддано для пасажирів третьої кляси.

Подрібнийші інформації радо вам уділить котрийнебудь корабельний агент або філія Гапаґ - Лойду.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. В., Провіденс, Р. Ай. — Гроші були вислані 4 лютого з Провіденс, Обєднання одержало їх 6. лютого. Допис поміщений в „Свободі" 16-го лютого.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР, КОЛИ Є ДОБРИЙ ВИБІР.

- **ЖЕЛЯТИНОВІ,** релігійні ... 5ц.
- **КНИЖКОВІ з віршами** ... 5ц.
- **УКРАЇНСЬКІ** картки з гарними коліровими взорами, без видрукуваних поздоровлень. Надаються на всякі свята, можуть бути вислані як великодні картки, спеціяльно до американців, щоби представити наші взори ... 5ц.
- Щойно одержано з краю нові, прегарні **КАРТКИ, УКРАЇНСЬКОГО СТИЛЮ,** зі сценами з українських великодних звичаїв ... 5ц.

При замовленню просимо точно написати, котрий рід карток Вам вислати. Карток на кредит або на с. о. д. не висилається.

Замовляти в книгарні „Свободи":
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

ІСТОРІЯ ІМІҐРАНТІВ НА РАДІО

Коли заглянути в історію Злучених Держав то можна наглядно переконатися, що американський нарід складається з іміґрантів майже цілої кулі земської. Найскорше приїхали сюди народи з Европи. Якже там ставало тісно — вони еміґрували в Америку. Англійці, французи, еспанці, ірляндці, скандинавці, німці й інші сусідуючі з ними народи були тими піонірами, котрі дали основи економічному й громадському ладові нинішньої Америки. Великі заслуги в творенню американської нації мають між іншими також і словяне, які шукаючи тут кращої для себе долі, багато причинилися до господарського і культурного розвитку Злучених Держав.

Щоби спопуляризувати історію еміґрантів та показати, що доброго і хосенного ріжні еміґрантські групи привезли із собою до Америки, та чим саме причинилися до її зросту — державний відділ у Вашинґтоні порозумівся з радіовою спілкою Коломбія Бродкестинґ Систем про те, щоби вона передавала по радіо драматичні епізоди з життя еміґрантських груп. Такі радіові передачі можна чути кожної неділі в 2-гій годині пополудні „істерн стендерд тайм", а також в 1-шій пополудні „сентрал тайм" і в 11-тій рано „пасифік тайм". Ці програми передавані по радіо є незвичайно цікаві, бо їх укладають люде, які добре знають історію іміґрації. В своїх радіових передачах вони стараються показати, що доброго іміґранти зробили для Америки і чим Америка їм віддячується.

Статистика показує, що від 1820 року, цебто від того часу як американське правительство почало записувати приїзджаючих сюди іміґрантів, до Злучених Держав прибуло 38,000,000 чужинців. Слухаючи вище згаданої радіової передачі, ви пізнаєте історію Америки з найбільш цікавого боку, бо чуєте як ріжні ґрупи сюда приїздили, що переживали і як творили своє нове життя на чужині. А воно не все було найкраще, бо відомо, що перші іміґранти мали часто тяжкі труднощі. Наприклад — англійці, французи й еспанці, які такби мовити, першу стежку доптали для европейської цивілізації в Америці — мали багато перешкод і ріжних неприємностей. Всі ці переживання перших іміґрантів детайлічно представлені на радіових передачах під назвою: „Всі американці і всі іміґранти".

Численні освітні товариства, які кооперують із вище згаданою радіовою компанією стараються представити життя перших іміґрантів точно і правдиво. Слухаючи цеї радіової програми ви пізнаєте історію американського народу із самого початку. Пізнаєте, як розвивалася політична думка, як ріс промисл, як міцніли основи демократії.

В лютім передаватимуть на програмах через радіо, яку ролю в розбудові Америки відіграла іміґрація словянська, італійська, жидівська, орієнтальна й іміґрантські групи з Малої Азії. Цікаво буде послухати й пізнати, чим саме причинилися згадані національні групи, щоби зробити Америку такою, якою вона є в царині науки, штуки, господарства й суспільного поступу. Вичислятимуть кожну національність окремо, що доброго вона зробила в Америці.

Такі наукові радіові програми з области американської історії обчислені на те, щоби в легкій і приступній формі запізнати широкі круги американського громадянства яку велику і важну ролю в історії Злучених Держав відограли іміґранти.

Для тої цілі видано летючку на чотири сторінки друку де описано 26 радіових програм, котрі висилається інтересованим людям зовсім безплатно. Хто бажає дістати для себе ту програму згаданих радіових передач — хсй віднесеться листом або почтівкою на таку адресу: **"Americans All, Immigrants All", Washington, D. C.**

ФЛІС.

По обзоринах.

Вернулися свати з обзорин, а парубок питається:

— А як там вона?

— Та ввійде. Не стара ще, гладенька, спокійна і має всі здорові зуби.

— Ей, та нащо було аж у зуби дівчині заглядати?

— Та ми не про дівку, а про корову, що обіцяли свати дати.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

БОСТОН, МАСС.

Коляда на Карпатську Україну.

Наша патріотична еміґрація від першого дня повстання Карпатської Україні, цеї нашої національної зірки й надії на краще життя, звернула на неї свої очі й щиро, від серця, рішила їй помогти. Наша місцева громада вже вислала сотки на ту ціль; але підчас Різдвяних Свят члени ОДВУ пішли з колядою і заколядували знов поважну суму на ту ціль.

На лісту ч. 223 колядували: Николай Давискиба, Григорій Костецький, Петро Попович. Зложили коляду по $1: Н. Давискиба, П. Попович, Г. Костецький, В. Романюк, П. Берестецький, І. Дацко, Н. Мельник, Д. Бортник, О. Пашькевич, С. Федірка, І. Волощук, С. Сухецький, С. Чопик, Т. Костецький, Д. Шидлівський, М. Давискиба, Й. Начас, І. Кутний, С. Ярош, С. Кольчинський, А. Смарщ, А. Гоцуляк, І. Козак, Ева Мусіловська, П. Костецький, І. Буцяк (ст.), М. Дацко, Анна Рак, Олена Федерович; по $2: М. Шемчук, Г. Коморніцький, Д. Кузь, Н. Галатин; по 50 ц.: І. Берестецький, М. Миґован, А. Переходюк, О. Кудрик, Д. Сілінський.

Ліста ч. 158: о. В. Каськів $2; по $1: Н. Довганчук, Марія Музика, П. Мороз, Г. Зварич, О. Січкоріз, Й. Бербелецький, С. Кучер, П. Боднар, В. Хомин, М. Боднар, І. Матеїк, І. Шліць, І. Масний, М. Григорчук, М. Гримак, П. Пелех; по 50 ц.: І. Гримак, І. Купчик, Й. Юськів, М. Мартиник, С. Клюка, Н. Горуц, М. Гоцуляк; по 25 ц.: Марія Гумкович, П. Грищенко. Разом на ту лісту зложили $22, а колядували: П. Мороз і О. Січкоріз.

На лісту ч. 3 зложили по $1: М. Волошин, В. Терлецький, Д. Пацак, К. Гринюк, Т. Оверко, А. Івашко, І. Буцяк, М. Попович; П. Вонс 75 ц.; по 50 ц.: М. Сороцький, І. Зінько, М. Майданий, Т. Зварич, Г. Петрейко, О. Шафранська, С. Шафранська, С. Давид, П. Когут, М. Парефанюк, С. Бойко, К. Хенціцка, Текля Золочівська, А. Білак, А. Пінь, П. Копернюк, А. Борачиньска, Д. Зіньковський. Колядували: М. Попович, І. Бувяк. Разом заколядували в нашій громаді на Карпатську Україну $79.

Н. Давискиба.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Коляда на народні цілі.

Колядував хор під управою уч. С. Курилова. Жертвували по $5: А. Гродовський, П. Баран, Дворянин, Ружицький, Боднарчук, д-р А. Кібзей, судця Жефрій; по $3: п. Сташків, Мішіґен Ліґа, Іваськів, Попович, Рудянин; по $2: Василишин, Ших, Ралецький, Горовецький, о. Побуцький, Стружковський, Форесь, Шеремета, Джайлс, Борейко, Ющик, Кіптик, пані Абец, Польсовий, Масляк, Слупецький, Бартин, Візничак, Гуцуляк, Попіль, Зузак, Кушнір, Ґалаш, Дрипен, Коваль; по $1: Салович, Братусь, Каменець, Єдняк, Трибилович, Томків, Ігнатюк, Ґалаш, Пшеничний, Лазар, Назаркевич, Фумиляк, Гузіль, Герман, Бартош, Акімчук, Стефанюк, Боднар, Курдин, Юґі, Ясінчук, Ґрошко, Ладика, Мартнек, Димчук, Мудзр, Ротушняк, Левандовський, Войтович, Бігун, Дутка, Остапенко, Шевчук, Шейда, Маланин, Кремпа, Ґалай, Онуляк, О. Дяченко, Наконечний, Ковальчук, Романчук, Михаленко, Бурбан, Кришко, Лелюх, Колюба, Маликяк, Баран, Михалюк, Добридень, Свистун, пані Ніклович, Кінащук, Ковальчук, Данчишин, С. Тимочко, Крук, Ґабрій, Рубчиняк, Нікоп, Кокот, Кирр, Блотош, Козаченко, Віхорек, Смит, Перон; по 50 ц.: Сенчак, Чиж, Сушко, Галабун, Малицович; по 25 ц.: Зосіль. Разом коляди і щедрівки $175.75.

Хор У. Н. Дому.

БОФАЛО, Н. Й.

На Карпатську Україну.

Відділ Союзу Українок ч. 50 мав недавно забаву і на ній згадали і про старий край. Всі одноголосно рішили вислати $10 на Карпатську Україну. Наш відділ ще дуже молоденький, проте взяв собі за завдання докладати і свої цеголки до великої нашої національної будови, своєї власної держави. Гроші переслано через Обеднання.

Емілія Линська, предс.,
Марія Яблонська, фін. секр.

НОВІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДЛЯ ВАШОГО ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА

ЛЕСЬ КРУТИЙ КОМУНІСТОМ, А. Данко, комедія на 2 дії, 4 особи — 30 ц.
ДЕ ЧОРТ НІЧОГО НЕ ВДІЄ, ТАМ БАБУ ПОСІЄ, Р. Моґетич, траґікомедія, на 3 дії, 9 осіб — 35 ц.
ШИНКАРОЧКА ЧАРІВНИЦЯ, О. Скалозуб, комедія на 4 дії, 6 осіб — 50 ц.
БО НЕМОЖНА СОБІ із бабами із дівками ради дати, В. Човник, комедія на 4 дії, 7 осіб — 40 ц.
ЗА СЕСТРОЮ, Б. Іванко, песа на 5 дій з часів козаччини на основі повісти А. Чайковського, 9 осіб — 40 ц.
НАУКА В ЛІС НЕ ЗАВЕДЕ, Р. Моґетич, сценічна картина на 3 дії, з життя молоді, 11 осіб — 30 ц.
ЗА КРАЩЕ ЗАВТРА, М. Баланчук, песа на 3 дії, 11 осіб — 40 ц.
А МОЛОДІСТЬ НЕ ВЕРНЕТЬСЯ, І. Манчуленко, песа на 3 дії, 15 осіб — 35 ц.
РІДНА КРОВ, Е. Головін, картина в 4 діях, 12 осіб — 35 ц.
БАБСЬКІ ЗАБОБОНИ, комедія у 4 відслонах, 7 осіб — 30 ц.
ГАПКА БУШОВНИЧКА, Т. Лилик, комедія на 3 дії, 8 осіб — 40 ц.
ТЕСТАМЕНТ, В. Мартиневич, траґікомедія на 3 дії, 12 осіб 35 ц.
ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР, В. Ковальчук, історична драма в 4 діях, 20 осіб і гурт, з режисерськими помітками і з партитурою — 50 ц.
КРУТИ, історична драма на 3 дії і **ЖИВИЙ ПОМЯНИК,** апотеоза Крутянського Чину, М. Мирославич — 35 ц.
В КРІПАЦЬКІЙ ТЬМІ, В Лопушанський, песа на 2 дії з життя Тараса Шевченка — 35 ц.
САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ, В. Лопушанський, песа на 1 дію з життя Тараса Шевченка — 30 ц.

Замовлення слати до:

"SVOBODA,"
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЗБРОЯТЬСЯ.

У Палестині навіть жінки беруть участь у жидівських відділах, що бються з арабами.

АКРОН, ОГАЙО.

На Рідну Школу.

В неділю 22 січня ц. р., відбулася в готелі Велц гостина з нагоди 25-літнього ювилею подружого життя гром. Олексія і Анастазії Зепко. Це вдячні доньки згаданих громадян справляли своїм родичам цю милу несподіванку. На гостину вони запросили найближчу родину та добрих своїх приятелів з Акрону й околиці.

В часі забави, як це звичайно буває, приявні виголошували побажання нашим ювилятам, які попри те, що є добрими родичами, ще й беруть активну участь в українськім громадськім життю. Дякували теж їх донькам, Евгенії і Софії, за так гарне приняття. Та заразом приявні не забули і про рідний край, та зложили на Рідну Школу $18, які переслано через Обеднання. Зложили: А. Зепко $2; по $1: Анастазія Зепко, І. Зепко, К. Зепко, І. Гурин, М. Пулк, Т. Зепко, М. Петруха, Т. Баран, Г. Левко, А. Петряк, М. Філяс; по 50 ц.: А. Зепко, Ю. Зепко, М. Веднар, К. Зепко, Н. Русинко, К. Зепко, П. Водник, Х. Зепко, С. Лесняк.

М. Філяс.

МІКІЗРАКС, ПА.

На народні цілі.

Як кожного року, так і цього наша громада не забула за національний обовязок. Молодь, що гуртується при українській церкві пішла колядувати і заколядувала на визвольний рух українського народу $75. Таксамо члени У. Н. Дому на своїм мітінгу ухвалили зо своєї каси $25 на Карпатську Україну, а члени Братства св. Івана Хрестителя від. 1. МУН ухвалило зо своєї каси $15. Члени Братства св. Володимира, від. 91 У. Н. Союзу ухвалили з каси $15. Всім жертводавцям, так організаціям як поодиноким особам, належиться щира дяка.

Загальну суму $130 переслано через Обеднання з призначенням: з коляди на Рідну Школу $25, з коляди на інвалідів $25, з коляди на Карпатську Україну $25; У. Н. Дім $25; 1. від. МУН $15; від. 91 УНС $15 — на Карпатську Україну.

Степан Олійник.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Отець М. Данилович переслав через Обеднання $28 на Рідну Школу. Гроші були зібрані в церкві св. Йоана Хрестителя в Нюарку.

ВІЛИСТОН, Н. ДЖ.

З весільної забави на Карпатську Україну.

Гром. Бернацькі справляли весілля своїй донечці Анні і на забаву спросили гостей. На забаві гості не забули про потреби рідного краю. Староста весілля представив приявним М. Постишка, що недавно був на вакаціях в рідних сторонах і той розказав про свої враження з рідних земель. П. Витязь піддержав думку перевести збірку. За збіркою пішли: Анна Андрушко і Антін Бернацький. Зібрали $10, які переслано через Обеднання на Карпатську Україну. Зложили: П. Бернацький $1.25; по $1: В. і Анна Андрушки, П. Ґуляя, А. Ґаламаґа, М. Мостичок, Т. Малик; А. Бернацький 80 ц. Решта дрібними.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

На Рідну Школу.

Наша громада хотяй невеличка, однак памятає за рідний край. З нагоди Свят Рідва Христового, ми рішили піти з колядою на Рідну Школу в старім краю, котра кождого року кличе нас о поміч. Хотяй в нашій громаді безробіття, то ніхто не відмовив нам коляди і всі радо жертвували на рідний край. Зібрано $22.-25, а молодечий клюб, котрий стоїть при церкві, виасиґнував зо своєї каси $5 на Карпатську Україну. Гроші вислано через Обеднання.

Юрій Датків.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

На Карпатську Україну.

На забаві в гром. Михайла і Анни Турчинських, влаштованій з нагоди їх 25-літнього ювилею подружого життя, приявні зібрали $10 на Карпатську Україну. Гроші переслано через Обеднання.

Михайло Баран.

МЕКЕДУ, ПА.

На Рідну Школу.

Секретар Іван Нестран в імені укр. греко-кат. парохії в Мекеду переслав через Обеднання $25, як коляду на Рідну Школу в старім краю.

ПІТСБУРҐ, ПА.

На народні цілі.

Гром. Михайло Василик, переслав через Обеднання в імені 419 від. У. Н. С. $5 на народні цілі.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На Карпатську Україну.

Українська Радіо Передача в Дітройті, під дирекцією гром. Шустаневичів, переслала через Обеднання $10 на Карпатську Україну, в чому $5 є від дирекції, а $5 від гром. Т. Чимпик з Гайленд Парку, Міш.

ВОТЕРВЛИТ, Н. Й.

На Рідну Школу.

Український Горожанський Клюб на своїх зборах 22 січня ц. р. ухвалив виасиґнувати з каси клюбу як коляду $10 на Рідну Школу. Гроші переслано через Обеднання.

Комітет Клюбу.

МАЙНЕРСВИЛ, ПА.

На Карпатську Україну.

Отець М. Струтинський переслав через Обеднання від себе $10 для „Січи" в Карпатській Україні.

Сподівався.

— Ви чули, Петро Іванович несподівано помер?

— Я сподівався що він щось подібне зробить, бо запевнив мене, що на першого віддасть мені довг...

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Греко-католицька парохія в Сімсон, Па., пошукує ДЯКО-УЧИТЕЛЯ. Має вчити хор, давати концерти й вчити школу. Може заняти посаду від 15. марта. Голоситися на адресу: 41,-
JOSEPH KOHUT,
51 Reservoir St., Simpson, Pa.

ВЗОРИ
КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМПЛЬОВАНІ РІЧИ.
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-р С. ЧЕРНОВ
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідоцтва.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
Gramercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

Шкоти.

Чужинець, що приїхав до шкотського міста, бачить на вулиці велику демонстрацію **проти** знижения оплати за їзду місцевою електричною дорогою. Здивований звертається до одного шкота:

— Прошу вас, пане, чого ці люди протестують? Аджеж шкоти такі ощадні, що зниження мусілиб витати з радістю?

— Бачите, пане, — відповіде запитаний, — це правда; але раніще ми ходили пішки й ощаджували **два** пенси, а тепер, коли оплата знижена на один пенс, ми будемо заощаджувати лише **один** пенс. Цеж свинство!..

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО. (39)

Погоня Тарзана за малпами була не така скора, як цього собі бажав Тарзан. Та клопіт був у цьому, що він мусів низько до землі тримати голову, щоб добре доглянути сліди, що їх залишили малпи. А нераз він таки мусів приклякати, щоб провірити добре шлях. Та побоювався він найбільше, щоб не запала ніч. Бо тоді погоню буде мусів зовсім перервати.

А тимчасом великі кудлаті малпи сиділи в колі недалеко своєї жертви і чекали заходу сонця. Перше місячне світло мало бути для них знаком розпочинати свій пир „думдум". Та до появи цього світла вони заховувались спокійно. Маґра лежала на землі і з жахом очікувала своєї дальшої долі. Вона бачила, що малпи чогось очікують.

Та втім дві малпи встали і подались до малого горбка з землі. Взявши в свої лапи великі дрючки вони почали гатити ними по горбку. З їх ударів виходили глухі, але далекочутні звуки. Ця „музика" мала заповідати прихід місяця. А коли Горо появиться, малпи мали розпочати свій пир і серед нього розшматувати свою жертву.

Та своєю „музикою" малпи не приспішили приходу місяця. За те вони помогли Тарзанові в розшуках. Вчувши це страшне гудіння він перестав бігти землею, а кинувся на дерева. Бо не треба було йому більше слідів. Він орієнтувався вухом. Мов вихор гнався Тарзан верхами дерев. Та чи вспіє він прибути на час? Місяць ось ось мав появитись.